

svētdienas•rīts

Oktobris 2024 Nr. 10 (2007)

2,00 €

**Apstiprināti kandidāti LELB
Rīgas arhibīskapa amatam.
Kā notiek arhibīskapa
izraudzīšanas process?**

**Jēzus maršs Rīgā pulcē
tūkstošus**

Grāmata

*Iznākusi Linarda Rozentāla monogrāfija
"Atdzimšana un atjaunošanās"*

Saruna

*Ar Līgu Taukuli: "Dežūrās ar Kristu atrast
viesmīlības definīciju"*

Ārzemēs

*Augusi kristiešu vajāšana Krievijā un
okupētajās Ukrainas teritorijās*

**Tēma: ● ● ● ● ● ● ●
viesmīlība Baznīcā**

“Svētdienas Rīts” – būt vai...

Inga Reča, žurnāla “Svētdienas Rīts” redaktore

Man ir viena slikta ziņa un daudzas labas. Nezinu, kā ir pareizāk, sākt ar likto – Pasaules Luterāņu federācijas (PLF) projekts, kurā piedalījāties un beidzamos septiņus gadus saņēmām atbalstu “Svētdienas Rīta” izdošanai, ir noslēdzies. Šis atbalsts mums ļāva tikpat kā nepaaugstināt abonēšanas maksu laikā, kad vairākkārt pieauga papīra, tipogrāfijas un piegādes cena. Šo starpību nosedza PLF un mūsu Baznīcas finansiālā piešprīce. Nākamajā gadā žurnāla iznākšana būs atkarīga tikai no jūsu, mīļie lasītāji, atņemšanās to abonēt. Savu artavu ieguldīs arī mūsu Baznīca, taču visu nepieciešamo izmaksu starpību tā nespēs nosegt.

Gribu pateikt paldies visiem uzticīgajiem žurnāla lasītājiem un abonētājiem! Tikai tāpēc, ka žurnāls jums ir nepieciešams, tas iznāk, bet vai jūsu būs tikpat daudz, ja viena žurnāla cena būs 3,30 eiro, pusgada abonements maksās 18,20 eiro un gada abonements – 35 eiro?

Viena iespēja ir žurnālam pāriet tikai interneta vidē, bet tas nozīmētu informācijas liegumu lielākajai daļai mūsu sirmo lasītāju, kuri ar internetu ir uz “jūs”.

Otra iespēja ir turpināt abonēt žurnālu – kaut katru mēnesi, kaut trim mēnešiem, bet regulāri. Tikai tā varēsim saglabāt drukāto izdevumu.

Bet varbūt ir pienācis laiks mainīt savus paradumus un padomāt mazliet citādāk? Teiksim, mesties kopā ar kaimiņu vai draudzes māsu un pa diviem trim (atcerieties, “kur divi vai trīs ir sapulcējušies Manā Vārdā, tur Es esmu viņu vidū” (Mt 18:20)) abonēt vienu žurnālu? Vai arī – aktīvāk abonēt žurnālu draudzēs? Vai arī padomāt vēl plašāk un abonēt žurnālu vietējai bibliotēkai, tā “nošaujot vairākus zaķus ar vienu šāvieni”: tu tāpat varēsi izlasīt žurnālu, bet vēl kļūsi par misionāru, kas kristīgo vēsti pasludina cilvēkiem līdzās. Laikā, kad arvien samazinās bibliotēku, skolu un draudžu locekļu skaits, tu vari kļūt par Kristus vēstnesi savā tuvākajā apkārtnē. Padomā par to, bet ne pārāk ilgi, jo jau 1. oktobrī sākas preses izdevumu abonēšana 2025. gadam!

Labo ziņu ir daudz, un tās visas jūs varat izlasīt oktobra numurā: par kandidātiem un to, kāds ir jaunā LELB arhibīskapa izraudzīšanas process, fotoreportāžu no Rīgā notikušā Jēzus marša, kas pretēji laicīgajā presē ziņotajam pulcēja nevis simtus, bet tūkstošus Kristus ticīgo. Līga Taukule dalās savā dzīvesstāstā un viesmīlības kalpošanas pieredzē Dubultu baznīcā, kā arī sākam publicēt fragmentus no Līgas bakalaura darba, kurā viņa pievēršas līdz šim Latvijā maz pētītajai viesmīlības tēmai. Līga sniedz arī noderīgus ieteikumus, kā draudzē uzlabot viesmīlības kalpošanu. Iesūtiet arī jūsu savus stāstus, kā izprotat un realizējat viesmīlību savā draudzē!

Vēl šajā numurā par monogrāfiju “Atdzimšana un atjaunošanās”, dzejoļu grāmatu bērniem “Ko domā kalns par bizbismāriti?”, “Merķeļa vasaru” un māsu draudžu satikšanos Drēzdenē. Ceru, ka tā viena sliktā ziņa nepārmāks daudzās labās, bet liks kļūt apņēmīgākiem un sadoties ciešāk rokās, lai drukātais “Svētdienas Rīts” nākamgad varētu turpināt iznākt. ●

SATURS

3 Bīskapa komentārs

Tas Kungs ir tavs sargs. Bīskaps emeritus Pāvils Brūvers

4 Ziņas

Apstiprināti kandidāti LELB Rīgas arhibīskapa amatam

5 Noderīgi

Kā notiek arhibīskapa izraudzīšanas process

6 Konference

Pedālies konferencē “Ģimene, garīgums un paaudžu attiecības”

7 Jubileja

Mazirbes rekolekciju centram – 15

8 Notikums

Jēzus maršs Rīgā pulcē tūkstošus

10 Ordinācija

Iepazīsties ar jaunajiem paligmācītājiem

11 Misija

Turpinās projekts “Abonē “Svētdienas Rītu” vietējai bibliotēkai”

12 Saruna

Ar Līgu Taukuli: “Dežūrās ar Kristu atrast viesmīlības definīciju”

15 Tēma

Viesmīlības prakse LELB Rīgas un Jūrmalas iecirkņa draudzēs

18 Draudzēs

Svētīgais apgrūtinājums – viesmīlība

20 Ārzemēs

Augusti kristiešu vājāšana Krievijā un okupētajās Ukrainas teritorijās

21 Vajātā Baznīca

Burkinafaso. Dzirdēt Dieva Vārdu

22 Grāmata

Linarda Rozentāla monogrāfija “Atdzimšana un atjaunošanās”

24 Mantojums

“Merķeļa vasara” Katlakalnā

26 Vecākiem un bērniem

“Ko domā kalns par bizbismāriti?” Ieva Samauska, Santa Smoļaka

28 Māsu draudzēs

Drēzdenē tiekas Latvijas un Vācijas māsu draudžu pārstāvji

29 Svētdienas skola

Par ko esi pateicīgs? Mācītājs Ivars Jēkabsons

30 Krustvārdu mīkla

Vai zini grieķu alfabēta pēdējo burtu?

Tas Kungs ir tavs sargs

Pāvils Brūvers, bīskaps emeritus

Septembra vidū man radās izdevība pakalpot mūsu mazajiem brāļiem un māsām Ukrainā. Ingrīda Briede, kas “Svētdienas Rīta” lasītājiem ir labi pazīstama, mani aicināja piedalīties palīdzības kravas aizvešanā karā cietušo ukraiņu bērniem. Jau ilgāku laiku viņa rūpējas par bērnu atbalsta fonda Bilacerkvā apgādāšanu ar viņiem noderīgām mantām – gan drēbēm, gan rotaļlietām, gan pārtiku. Pēdējā laikā ziedošanas entuziasms Latvijā ir nedaudz noplācis un kļūst aizvien grūtāk savākt vajadzīgās mantas, bet Ingrīdai ar sirsnīgām lūgšanām un Dieva palīdzību izdevās ar lielākām un mazākām paciņām piepildīt kravas busiņu, kuru vadīt uzņēmās daudzām labām dāvanām apveltītais šoferis Juris. Mans uzdevums šajā misijas braucienā bija šad un tad sēsties pie stūres, lai ļautu Jurim atpūsties, un piedalīties ceļa izdevumu segšanā.

Izbraucām svētdienas pēcpusdienā ar domu vēlā vakarā sasniegt Ļublinu, kur bija rezervēta naktsmītne. Tomēr mūsu ceļa plānam radās šķēršļi Kauņā, kad automašīnas panelī iedegās vairākas brīdinājuma gaismas. Iebraucām benzīna tankā un konstatējām, ka nolūzuši divi rullīši, kas dzinējā nospriego būtiski svarīgu siksnu. Tā gadā par to, lai ģenerators grieztos un akumulators tiktu pastāvīgi uzlādēts. Stāvoklis izskatījās bezcerīgs. Kur mēs svētdienas vakarā ņemsim tos rullīšus, kas un kad tos uzmontēs!? Vai tiešām mūsu palīdzības misija te beigsies? Aizsūtīju šo ziņu savai Augšamcelšanās draudzei, aicinot draudzes locekļus lūgt par mums. Un notika brīnums. Kāds vietējais šoferis deva mums padomu, kamēr vēl gaišs un akumulators vēl nav pilnīgi izlādējies, aizbraukt līdz Marijampolei. Tur gan viesnīcas esot lētākas, gan arī auto remonta pakalpojumi vieglāk pieejami. Tā arī darījām. Dievu lūdzot, braucām uz Marijampoli. Pa ceļam pasūtījām viesnīcas istabiņas. Izrādījās, ka viesnīcas tuvumā ir viens no lielākajiem auto rezerves daļu veikaliem! Nākamajā rītā tur iegādājāmies nepieciešamās detaļas, mūsu šoferis Juris tās uzmontēja, un mēs varējām turpināt ceļu. Tomēr prieks nebija ilgstošs. Kad bijām jau Polijā, iedegās brīdinājuma lampiņa – akumulators atkal netiek uzlādēts. Izrādījās, motora siksna, kas sākotnēji izskatījās gluži

vesela, bija vienās drīskās. Vai tiešām mums nebūs lemts šo palīdzības kravu nogādāt Ukrainā? Mēs atkal lūdzām Dievu cerībā un palāvivā uz Viņa Vārdu, kā 91. psalmā teikts: “Nekāds ļaunums tev nenotiks, nedz kāda nediena tuvosies tavai teltij, jo Viņš sūtīs tev savus eņģeļus tevi pasargāt visos tavos ceļos.”

Iebraucām pirmajā lielākajā Polijas pilsētā Suvalkos, atradām tur auto rezerves daļu veikalu, un, paldies Dievam, tur bija arī mūsu busiņa motoram piemērota siksna, un Juris atkal ķērās pie montāžas darbiem. Kamēr viņš skrūvēja skrūves, mēs sirsnīgi lūdzāmies, lai nu beidzot izdodas mums tikt ārā no šīm klapatām. Dieva Vārdā taču mums ir doti Viņa palīdzības apsoliņumi: “Mana palīdzība nāk no Tā Kunga, kas radījis debesis un zemi. Viņš neļaus tavai kājai slīdēt; kas tevi sargā, tas nesnauž! Redzi, Israēla sargs nesnauž un neguļ. Tas Kungs ir tavs sargs, Tas Kungs ir tava paēna tev pa tavu labo roku, ka dienā saule tevi pasargā no visa ļauna, Viņš lai pasargā tavu dvēseli. Tas Kungs lai pasargā tavu izešanu un ieiešanu no šā laika mūžīgi.” Pēc brīža mēs atkal visi sēdējām mašīnā un laimīgi turpinājām ceļu, savās sirdīs slavēdami Dievu: “Tas Kungs ir mans stiprums un mans vairogs, mana sirds palaujas uz Viņu. No Viņa man nāk palīdzība, mana sirds ir līksma, ar savām dziesmām es Viņam gribu pateikties.”

Braucām visu nakti un mūsu ceļa galapunktu Bilacerkvas pilsētu sasniedzām 6 no rīta. Tūlīt likāmies gulēt un jau 9 cēlāmies, lai tiktos ar bērnu palīdzības fonda pārstāvi Ivanu. Ar viņu kopā devāmies uz fonda mītni, kur sastapām vairākus brīvprātīgos darbiniekus.

Viņi palīdzēja izkraut mūsu vesto palīdzību, pacienāja ar kafiju un iepazīstināja ar fonda vispusīgo, mīlestības pilno darbu. Viņu galvenās rūpes ir par smagu katastrofu pārdzīvojušiem bērniem, gan palīdzot viņiem pārvarēt dvēselisko ievainojumu sekas, gan arī apgādājot viņus ar dzīvei nepieciešamām lietām. Šobrīd viens no fonda lielākajiem plāniem ir iegādāties namu ārpus pilsētas, kur bērni, kas palikuši bez vecākiem un bez mājām, varētu iegūt jaunas, drošas mājas.

Sirsnīga un prieka pilna sastapšanās bija ar jau agrāk iepazītajiem draugiem – militāro kapelānu Serhiju un Apvienotās baikeru frontes ļaudīm, ar kuriem tikos savā pagājušā gada braucienā uz Ukrainu ar motociklu. Viņi joprojām rūpējas par frontes karavīru apgādāšanu ar motocikliem un citām noderīgām lietām. Mēs tikām uzaicināti piedalīties bojā gājušo motociklistu piemiņas svētkos, ko vadīja vietējais bīskaps Aleksandrs. Pēc tam sirsnīgā sadraudzībā palikām kopā līdz vēlam vakaram Apvienotās baikeru frontes galvenajā mītnē, daloties ar piedzīvoto un pārdzīvoto.

Kad bija pienācis laiks doties atpakaļ uz Latviju, mūsu draugi dažādi centās mūs pierunāt palikt vēl ilgāk, lai sadraudzības prieks tik ātri nebeigtos. Tomēr pienākumu dēļ, kādi mums katram ir mājās, viņu sirsnīgo lūgumu nācās noraidīt. Tā ar Dieva palīdzību nākamajā dienā devāmies atpakaļceļā, savās sirdīs apņemoties lūgt par viņiem Dievu, lūgt par drīzu uzvaru un par patiesa miera iestāšanos Ukrainā un darīt visu, kas mūsu spēkos, lai palīdzētu šiem ļaudīm šajā grūtajā laikā un atvieglotu viņu ciešanas. ●

Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas SIA IHTIS reģ. Nr. 000341733 Mazā Pils ielā 4, Rīga, LV–1050 izdevums žurnāls “Svētdienas Rīts”. Redaktore Inga Reča +371 26459800. Datorgrāfiķe Irēna Vītomska. Redakcijas adrese: Mazā Pils iela 4, Rīga, LV–1050, tālr. + 371 67 224911, e-pasts: svetdienasrits@lelb.lv. Iznāk kopš 1920. gada janvāra, reģ. Nr. 000702015, abonēšanas indekss 1095. Iznāk reizi mēnesī, iespiests Poligrāfijas grupā “Mūkusalā”. Pārpublicēšanas vai citēšanas gadījumā atsauce uz žurnālu “Svētdienas Rīts” obligāta. Autoru viedoklis ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par autoru honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Uz pirmā vāka – Jēzus maršs Rīgā. Foto – Mārcis Romancevičs, uz ceturta vāka – Elīnas Lāces kolāža.

Apstiprināti kandidāti Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas Rīgas arhibīskapa amatam

Dzintars Laugalis.

Kārlis Irbe.

Kristis Kalniņš.

Rinalds Grants.

Foto – Uldis Muzikants

LELB Rīgas arhidiecēzes Kapitula sēdē 2024. gada 11. septembrī tika apstiprināti pretendenti LELB Rīgas arhibīskapa amatam. Tālākajam kandidēšanas procesam izvirzīti četri pretendenti: Rīgas arhidiecēzes palīgbīskaps **Rinalds Grants**, Piltenes iecirkņa prāvests **Kārlis Irbe**, Rīgas Vecās Sv. Ģertrūdes draudzes mācītājs **Kristis Kalniņš**, Ikšķiles iecirkņa prāvests **Dzintars Laugalis**.

7. decembrī kandidāti uzstāsies ar

prezentāciju Rīgas arhidiecēzes sapulcē. LELB Rīgas arhibīskapa vēlēšanas plānotas 2025. gada 7. jūnijā LELB 30. Sinodes laikā.

LELB Sinode ir Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas augstākā lēmēj institūcija, kas pulcējas vismaz vienu reizi četros gados, – arhibīskaps, bīskapi, LELB Virsvaldes locekļi, prāvesti, draudžu mācītāji un palīgmācītāji, mācītāju pienākumu izpildītāji un draudžu delegāti – draudžu priekšnieki vai viņu vietā citas draudžu padomju pilnvarotās personas.

Jauna arhibīskapa izraudzīšanas process sākts sakarā ar esošā LELB arhibīskapa Jāņa Vanaga plānoto došanos emeritūrā. Jānis Vanags arhibīskapa amatā kalpo jau vairāk nekā 30 gadus. Jāņa Vanaga konsekrācija arhibīskapa amatā Rīgas Domā notika 1993. gada 29. augustā, un plānots, ka 2025. gada 29. augustā, noslēdzot savu kalpošanu, notiks svinīga Jāņa Vanaga arhibīskapa zižļa nolikšana. Jauno LELB arhibīskapu ievēlēs amatā 2025. gada 30. augustā. ●

Kā notiek jaunā arhibīskapa izraudzīšana

Inga Reča

Par to, kā notika LELB arhibīskapa amata nominantu izraudzīšanās un kāds ir tālākais vēlēšanu process, skaidro Bīskapa izraudzīšanas komisijas loceklis, Doma dekāns **Elijs Godiņš**.

Kā izraudzīšanas process sākas

Arhibīskaps ir Rīgas diecēzes bīskaps, tāpēc viņa izraudzīšana notiek saskaņā ar LELB Virsvaldes noteikumiem “Par diecēžu bīskapu izraudzīšanas un ievēlēšanas kārtību”. “Ir svarīgi, lai bīskapa izraudzīšanas un ievēlēšanas process tiek ievērots divu iemeslu dēļ: lai izvairītos no spontāniem, nepārdomātiem lēmumiem un lai process visiem būtu skaidrs un saprotams. Tā kā šie Virsvaldes noteikumi ir pieņemti pirms desmit gadiem, tie visiem ir bijuši pieejami (skatīt www.lelb.lv sadaļā “Noteikumi, instrukcijas”),” stāsta dekāns Elijs Godiņš.

Process iesākās ar to, ka arhibīskaps paziņo par savu emeritēšanos. Tas notika 2023. gada 6. septembrī, kad arhibīskaps Jānis Vanags iesniedza Bīskapu kolēģijai iesniegumu, kurā pateicās Kungam un mūsu Baznīcai par godpilno iespēju 30 gadus kalpot Rīgas un Latvijas arhibīskapa amatā un darīja zināmu savu vēlēšanos noslēgt šo kalpojumu. Viņš arī lūdza sākt kandidātu izraudzīšanas norisi, lai kārtējā Sinode 2025. gadā varētu ievēlēt jaunu arhibīskapu. Pamatojoties uz arhibīskapa iesniegumu, Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas Kapituls 2023. gada 22. novembra sēdē lēma izsludināt nākamā arhibīskapa izraudzīšanas un ievēlēšanas procesu un atbilstoši LELB Virsvaldes noteikumu “Par diecēžu bīskapu izraudzīšanas un ievēlēšanas kārtību” 1. un 7. punktam aicināja Rīgas arhidiecēzes Kapitulu sākt nākamā arhibīskapa vēlēšanu procesu un sasaukt diecēzes sapulci vismaz pusgadu pirms LELB 30. Sinodes.

Rīgas arhidiecēzes Kapituls aicināja visus prāvesta iecirkņus noturēt sapulces un izvirzīt pa vienam garīdzniekam no katra iecirkņa Bīskapa izraudzīšanas komisijai.

Darbam Bīskapa izraudzīšanas komisijā izvirzīja mācītājus Ivaru Jēkabsonu no Ikšķiles iecirkņa, Aini Ozoliņu no Cēsu iecirkņa, Andi Smilgu no Valmieras iecirkņa, Aivaru Gusevu no Jūrmalas iecirkņa un Eliju Godiņu no Rīgas iecirkņa. Amata dēļ komisijā ietilpst arī Virsvaldes sekretārs Romāns Ganiņš un arhibīskaps Jānis Vanags. Tad nu arī šī komisija izludināja aptauju un aicināja diecēzes iecirkņus nominēt garīdzniekus, kurus gribētu redzēt arhibīskapa amatā. Rezultātus apkopojot, uz sarunām ar Nominācijas komisiju aicināja tos kandidātus, kuriem bija visvairāk izvirzītāju un kuri piekrita piedalīties nākamā LELB arhibīskapa vēlēšanās. Pēc padziļinātām sarunām ar katru nominantu un balsošanas komisija nodeva tālāk diecēzes Kapitulam to garīdznieku sarakstu, kas,

viņuprāt, ir atbilstoši kandidāti arhibīskapa amatam.

Kādiem kritērijiem jāatbilst, lai garīdznieks varētu kandidēt uz bīskapa amatu

“Primāri mēs uzaicinājām uz pārrunām tos mācītājus, kuri bija visbiežāk izvirzīti. Vadošās līnijas bīskapa amata kandidātu izvēlei arī ir minētas noteikumos “Par diecēžu bīskapu izraudzīšanas un ievēlēšanas kārtību,” skaidro dekāns. Proti, noteikumi paredz, ka nākamajam arhibīskapam jābūt vecumā no 40 līdz 60 gadiem; kalpošanas stāžam ne mazākam par 12 gadiem no palīgmācītāja ordinācijas statusa iegūšanas; izglītības standarts: augstākā izglītība (Lutera Akadēmijas beigšanas apliecība, bakalaura grāds, vēlams – maģistrs). Viņam ir jābūt ar kalpošanas pieredzi (darbs draudzē, dalība Baznīcas darbā). Individuālajām personiskajām īpašībām jāatbilst Pāvila vēstulē Timotejam minētajām. Tāpat ir nepieciešama atbilstoša veselība, jābūt bez kriminālas sodāmības. Ja ir laulājies, tad laulībā jādzīvo atbilstoši Svētajiem Rakstiem.

Godiņš arī piebilda, ka Bīskapa izraudzīšanas komisijai bija savi kritēriji, uz kuriem tā balstījās, izvērtējot kandidātus. Tie bija: spēja labi kalpot Baznīcas vienotībai, spēja būt par vadītāju, spēja kalpot ekumeniskajā laukā, spēja pārstāvēt Baznīcu valstī un sabiedrībā, līdzšinējo kalpošanas augļu un personiskās dzīves atbilstība kristīgai izpratnei.

Savukārt 2024. gada 11. septembrī LELB Rīgas arhidiecēzes Kapitula sēdē, kurā apstiprināja pretendentes LELB Rīgas arhibīskapa amatam, Kapitula locekļi varēja vaicāt visu, ko vēlējās no nominantiem uzzināt.

Maratons tikai sākas – process līdz 2025. gada 7. jūnijam

Tālāk kandidātu sarakstu virza uz Rīgas arhidiecēzes sapulci, kura notiks šā gada 7. decembrī. Diecēzes sapulcē piedalās draudžu mācītāji un draudžu priekšnieki, un pēc iepazīšanās ar kandidātiem notiek balsošana. Tie kandidāti, kuri ir saņēmuši vairāk par 51 % balsu, visi kļūst par bīskapa kandidātiem Sinodē. “Ļoti svarīgi ir piedalīties galīgais kandidātu saraksts. Pēc tam līdz Sinodei kandidātu saraksts vairs nemainīsies,” mudina Godiņš.

Ar šo balsojumu arhibīskapa vēlēšanu maratons ir tikai vidusposmā: Rīgas arhidiecēzes sapulcē apstiprinātie kandidāti vēl tiksies ar dažādām vadības grupām –

pārrunās ar Bīskapu kolēģiju, pārrunās ar LELB Kapitulu –, viņi prezentēs savu rīcības plānu LELB mācītāju konferencē un atbildēs uz konferences dalībnieku jautājumiem. Arī citu diecēžu (Liepājas un Daugavpils) sapulces, iespējams, aicinās kanidātus pie sevis. Un tikai pēc tam viņi uzstāsies Sinodē. Tad sekos pašas vēlēšanas, un ar balsu vairākumu vienu kandidātu ievēlēs par arhibīskapu (vienā kārtā, bet var būt arī vairākas balsošanas kārtas).

Bīskaps vai arhibīskaps?

Elijs Godiņš iesaka visiem LELB draudžu locekļiem ieplānot nākamā gada vasaras nogali divām svētku dienām – 29. augusta vakaram, kad līdzšinējais arhibīskaps Jānis Vanags noliks amata zizli, un 30. augustu, kurā ievēlēs amatā jauno arhibīskapu. “Ja ievēlēs kandidātu, kas nav bīskaps, 30. augustā notiks bīskapa konsekrācija, bet, ja ievēlēs kandidātu, kurš ir bīskaps, tā būs amatā ievēšana,” skaidro Doma dekāns.

Kristīgajā Baznīcā garīgais amats ir trīsdalīgs: bīskaps, mācītājs, diakons. Salīdzinoši var teikt, ja garīdznieks (mūsu Latvijas evaņģēliski luteriskajā Baznīcā) ir prāvests, tad ir skaidrs, ka viņš ir arī mācītājs. Tātad, ja garīdznieks ir arhibīskaps, tad viņš noteikti ir kādas diecēzes bīskaps. Tituls “arhibīskaps” norāda uz viņa papildu atbildību un pienākumiem, kuru pēc Satversmes ir vairāk nekā diecēzes bīskapiem.

Otrs jautājums, kas var mulsināt, – kāpēc visas Latvijas arhibīskapa kandidātus izraugās tikai vienas diecēzes (Rīgas arhidiecēzes) garīdznieki? Tas notiek tāpēc, ka primāri tiek ievēlēts Rīgas diecēzes bīskaps. Kad notika, piemēram, Liepājas diecēzes bīskapa izraudzīšana, kandidātus izraudzījās arī tikai Liepājas diecēzes garīdznieki. Kad grib uzsvērt to, ka bīskaps pārstāv Rīgas arhidiecēzi, tad viņu sauc par bīskapu, kaut pēc titula viņš ir arhibīskaps.

Interesanti fakti

Mūsu Baznīcas arhibīskaps Jānis Vanags ir otrais visilgāk kalpojušais bīskaps Rīgas arhidiecēzes vēsturē, ilgāk par viņu ir kalpojis tikai Frīdrihs fon Pernšteins (1304–1341) – 37 gadus. 2025. gadā mūsu arhibīskaps būs kalpojis 32 gadus. Pārējie Rīgas arhibīskapi ir kalpojuši daudz īsāku laiku, piemēram, pirmais Rīgas arhibīskaps Alberts (13. gs.) kalpoja 20 gadus, arī LELB arhibīskaps Gustavs Turss kalpoja 20 gadus. Jānis Matulis kalpoja 14 gadus, Teodors Grīnbergs – 12 gadus, Kālis Irbe – 10 gadus. ●

Carnikavas draudzē // 7. septembrī draudze piedalījās Mājas kafējnīcu dienās Ādažu novadā. Jau vairākas Latvijas draudzes atklājušas Mājas kafējnīcu dienas kā lielisku misijas iespēju. Mācītājs Jānis Kopštāls, kas bija daļa no komandas, stāsta, ka kafējnīcu apmeklējuši ap 300 viesu no visas Latvijas, Carnikavas baznīcas celšanai saziēdota ap pusotra tūkstoša eiro. Mācītājs saka paldies komandai, kura kalpoja ar apbrīnojamu pašatdevi un degsmi, paldies Carnikavas TIC un Ādažu novada pašvaldībai par organizēšanu. Draudze plāno arī nākamgad piedalīties Mājas kafējnīcu dienās.

Kalnciema-Kļīves draudzē // 24. augustā ar Kalnciema muzeja rīkoto konferenci “Latvijas vēsturiskās ērģeles un to būvētāji” un svētku koncertu tika svinēta Kalnciema baznīcas vēsturisko ērģeļu 90. gadskārta. Pasākums arī ieskandēja festivālu “Zemgales ērģeles 2024”, kas turpināsies septembrī Zaļās draudzes dievnāmā Zaļeniekos un Sesavas dievnāmā Elejas pagastā. Konferencē lektori bija profesore Vita Kalnciema, ērģeļu eksperts un ērģelnieks Jērans Grāns, ērģelbūvētājs Jānis Kalniņš, izcilie ērģeļu restatori Mikus Dzenītis un Alvis Melbārdis, ērģeļu vēsturinieks Aivars Kalējs, ērģelnieki Jānis Karpovičs un Ivars Lūsis. Dienu noslēdza “Tīrā ērģelmūzika. Atkalredzēšanās prieks”, kurā muzicēja Vita Kalnciema kopā ar meitu Lieni Andreu Kalnciemu.

Bolderājas draudzē // 5. septembrī Bolderājas draudzē svinēja koncertcikla “Mūzika saulrieta krāsās” piektās sezonas noslēgumu. Tie bija īpaši svētki, jo tika uzņemts mākslinieku trio, kuri klausītājus vakara koncertos Bolderājā priecējuši arī aizvadītajās sezonās. Ilze Kalniņa (balss, klavieres), Juris Vizulis (balss) un Pēteris Ozoliņš (čells) ir mūziķi, kurus vieno talants un ticības ceļš. Koncertcikls “Mūzika saulrieta krāsās” ir iespēja iepazīt Bolderājas baznīcu, kas ir neatņemama Bolderājas kultūrvēsturiskās telpas daļa jau gandrīz 150 gadus. Koncertcikls tiek rīkots kā atbalsts Bolderājas luteriskās baznīcas atjaunošanas darbiem.

Tukuma draudzē // Septembrī sākās Tukuma luterāņu dievnama jumta rekonstrukcijas trešā kārtā. Tukuma evaņģēliski luteriskās baznīcas atjaunošanas fonds vēstī, ka šo darbu veikšanai Tukuma baznīca saņēmusi 63 000 eiro finansējumu no valsts līdzekļiem. Piešķirtais finansējums ļaus turpināt dakstiņu jumta nomaiņu un rekonstruēt bojātās jumta daļas. Trešajā kārtā jumta dakstiņi tiks mainīti dienvidu un ziemeļu plaknē, kopumā atjaunojot 310 kvadrātmetrus no kopējās 780 kvadrātmetru platības. Tehniskie darbi sākās septembra sākumā un ilgs līdz novembra vidum. ●

Sagatavojusi Ingrida Briede

Konference “Ģimene, garīgums un paaudžu attiecības”

Lai radītu izmaiņas bērnu dzīvē visā pasaulē, mums vispirms ir jāveido izmaiņas pasaulē, kas ir ap bērniem. (Dr. Ričs Melheims)

LELB Svētdienas skolu nozare rīko konferenci “Ģimene, garīgums un paaudžu attiecības”, kuru vadīs grāmatas “Dievs pidžamā” autors dr. Ričs Melheims, kurš ir arī mācītājs, neiroizglītības speciālists, pirmsskolas dizainers, karikatūrists, komiķis un futūrists.

Konference notiks sestdien, **19. oktobrī**, Rīgā, Mārstaļu ielā 10, Lutera Akadēmijas lielajā zālē.

Konferences lekciju tēmas

1. Ģimenes saskarsme ticībā – FAITH 5 (ticības pieci soļi – DALIES, LASI, RUNĀ, LŪDZ, SVĒTĪ).
2. Paaudžu attiecību vērtība un svētības.
3. Neirozinātnē un mākslā balstīta mācīšanās – *Rich Learning*.
4. Kā to visu praktiski ieviest ģimenē, draudzē, grupā.

Konferences dienas plāns

9.00–9.30 Reģistrācija
9.30–10.00 Atklāšanas svētki
10.00–11.00 Pirmā lekcija – **FAITH5 ticības piecu soļu prakse: dalies, lasi, runā, lūdz, svēti**. Doktors Ričs Melheims izskaidros tās psiholoģiskos, socioloģiskos, neiroloģiskos un teoloģiskos ieguvumus
11.00–11.30 Kafijas pauze
11.30–12.30 Otrā lekcija – **Paaudžu attiecību dāvanas**. Kas notiek, kad vecāko paaudžu gudrība un bērna brīnumu pilnais skatījums savienojas radošā un gādīgā sabiedrībā katru nedēļu un lūgšanās katru vakaru. Dr. Ričs izskaidros 15 gadus ilga eksperimenta rezultātus, kurā tikušas atjaunotas spēcīgas ticības saites starp paaudzēm.
12.30–13.00 Jautājumi, diskusijas, dalīšanās pieredzē
13.00–14.00 Pusdienu pārtraukums
14.00–15.00 Trešā lekcija – ***RICH Learning* – neirozinātnē un mākslā balstīta mācīšanās**. Pateicoties jaunākajiem smadzeņu skenēšanas tehnoloģiju sasniegumiem, mums ir iespēja ielūkoties mācīšanās procesā smadzenēs. Neiroizglītības pionieris Dr. Ričs ir pētījis, kā maksimāli veicināt mācīšanos no molekulārā līdz šūnu, ķermeņa un vides līmenim, aktīvi iesaistoties mākslā. Viņš arī apskatīs Metaversa jeb virtuālās realitātes izglītības nākotni, kas tiek izstrādāta vietnē www.richlearning.com.

15.00–15.30 Kafijas pauze
15.30–16.30 Ceturtā lekcija – **Ko tālāk?** Dr. Ričs rosinās domāt par to, kā šīs FAITH5, paaudžu attiecību bagātības un *RICH Learning* svētības ieviest savā ģimenē, draudzē, grupā.
16.30–17.00 Jautājumi, diskusijas, dalīšanās pieredzē
17.00 Noslēguma lūgšana
18.00–20.00 Sadraudzība – neformāla tikšanās ar doktoru Riču Melheimu, sarunas, jautājumi, dalīšanās un elektroniskā mūzika LELB Jauniešu centra telpās

Dalības ziedojums – 20 eiro (summā iekļauta arī Riča Melheima grāmata “Dievs pidžamā”). Dalības ziedojumu varēs veikt, uz vietas reģistrējoties vai arī ar pārskaitījumu. Vairāk informācijas pieteikuma anketā: https://ej.uz/anкета_šeit

Par konferences vadītāju Riču Melheimu

Ričs Melheims ir ordinēts Amerikas Luterāņu Baznīcā (ALC), kas izveidojās no senās Norvēģu Sinodes, kurā viņa tēvs bija mācītājs. Sarakstījis arī grāmatas par sakramentu teoloģiju, ko izmanto lielākā daļa jaunās paaudzes ģimeņu Misūri Sinodē. Divas no viņa vislabāk pārdotajām grāmatām – “Laipni lūgti ģimenē” (Kristību teoloģija jaunajiem vecākiem un “Laipni lūgti pie Kunga galda” (Svētā Vakarēdiena teoloģija jauniešiem) – ir saņēmušas 97 % augstu novērtējumu.

Dr. Džinhūns Āns (*Jinhoon Ahn*) no www.msbrain.com viņu ir raksturojis kā “nākamo Da Vinči”. Viņš ir uzstājis 1000 pilsētās piecos kontinentos, uzrakstījis 39 grāmatas, producējis 24 Bībeles dziesmu albumus, radījis tūkstošiem kristīgās izglītības resursu un vadījis mākslas pirmsskolas projektus no ASV līdz Etiopijai un Indijai.

Ričam ir garīgās kalpošanas doktora grāds semiotikā valodas filozofijas jomā, kas pēta simbolus un to nozīmi, Džordža Foksa seminārā.

Viņš ir *RICH Learning Global*, *RICH Learning International*, www.faith5.org un vairāku privātu mākslas un mediju uzņēmumu dibinātājs. Viņa jaunākā grāmata “*RICH Learning: Smadzenēs bāzēta mācīšanās, izmantojot mākslas platformas*” nesen pārtulkota arābu un mandarīnu valodā.

Papildus savam darbam Dr. Ričs katru rītu sacer kādu bērnu dziesmu un katru dienu nostaigā 10 jūdzes. Pašlaik viņš izstrādā bērniem drošas, tikumiskas imersīvās Metaversa pasaules jeb virtuālo realitāti pirmsskolas vecuma bērniem, skolēniem un pusaudžiem vietnē www.richlearning.com. Viņa bezpeļņas izglītības misijas organizācija *RICH Learning International* ir izvirzījusi mērķi nodrošināt vienam miljonam trūcīgo bērnu pieeju tikumiskām pieredzēm Metaversā, izmantojot www.richlearninginternational.org.

Foto – Uldis Muzikants

Lutera Akadēmijā mācības sāk 14 jauni studenti

Ar prieku, pateicību un apņēmību Lutera Akadēmijā ir uzsākts jaunais studiju gads, kas iesākās 2. septembrī ar svētku dievkalpojumu. Lai Dieva vadībā svētīts studiju laiks 77 studentu saimei, īpaši 14 1. kursa studentiem! ●

LELB Mazirbes rekolekciju centrs svin 15 gadu pastāvēšanu

Vineta un Kārlis Irbes.

Ingūnas Briedes akvarelis.

Pateicieties vienmēr un par visu Dievam Tēvam mūsu Kunga Jēzus Kristus Vārdā. (Ef 5:20)

Referē arhibīskaps Jānis Vanags.

Foto no Ventispiļs draudzes arhīva

7 septembrī LELB Rekolekciju centrs Mazirbē svinēja pastāvēšanas 15. gadadienu. Uz pateicības dievkalpojumu Mazirbes dievnāmā pulcējās Rekolekciju centra draugi, atbalstītāji un visi, kam centrs ir sirdī tuvs. Klātesošos svētrunā uzrunāja pirmais centra vadītājs,

mācītājs Armands Klāvs. Pēc dievkalpojuma visus uzrunāja arhibīskaps Jānis Vanags, stāstot par ignāciskajām rekolekcijām. Apsveikumus saņēma pašreizējie centra saimnieki – prāvests Kārlis Irbe ar sievu Vinetu. Ciemiņi baudīja sadraudzību muižā un *Schola Cantorum Riga* uzstāšanos. ●

Organizē:
LELB Svētdienas skolas nozare

PIETEIKŠANĀS SAITE

KONFERENCE

2024 19. OKTOBRĪ / 9:00-17:00

RĪGĀ, MĀRSTAĻU IELĀ 10

DALĪBAS MAKSA 20 EUR

DR. RIČS MELHEIMS

grāmatas «Dievs pidžamā» autors, mācītājs, neiroizglītības speciālists, pirmsskolas dizaineris, karikatūrists, komiķis, futūrists

Ģimene, garīgums un starppaaudžu attiecības

STIPRINOŠA UN VIENOJOŠA SASKARSMES PRAKSE TICĪBĀ

STARPPAAUDŽU ATTIECĪBU BAGĀTĪBA

EFEKTĪVA MĀCĪŠANĀS IESAISTOT MĀKSLU UN NEIROZINĀTNES

KĀ TO IESĀKT ĢIMENĒ UN DRAUDZĒ?

Pēc konferences: neformāls vakars kopā ar Riču Melheimu un elektroniskā mūzika LELB Jauniešu centrā

«Lai radītu izmaiņas bērnu dzīvēs visā pasaulē mums vispirms ir jāveido izmaiņas pasaulē, kas ir ap bērniem»

Ričs Melheims

Jēzus maršs Rīgā pulcē tūkstošus

Mārcis Romancevičs, autora foto

14. septembrī Rīgas centra ielās notika starpkonfesionāla kristiešu manifestācija "Jēzus maršs", kas gājienā no Vērmanes dārza uz Doma laukumu, pa ceļam pietādot Brīvības laukumā un Rātslaukumā, vienoja vairāk nekā trīs tūkstošus ticīgo no 130 draudzēm. Ļaudis ar Jēzu pagodinošiem plakātiem, karogiem un baloniem rokās skandināja slavas dziesmas un uzklusēja garīgo vadītāju teiktās uzrunas.

Gājiena uzdevums bija svinēt un pasludināt Jēzus uzvaru un vienot Dieva bērņus visā Latvijā, kas, spriežot pēc notikuma dalībnieku un nejauso liecinieku priekpilnajiem smaidiem, tika godam izpildīts.

Pasākumu organizēja uzņēmīgu cilvēku grupa, kurā tika pārstāvētas luterāņu, Romas katoļu, baptistu, metodistu, Vasarsvētku un citas evaņģēliskās draudzes un kustības.

Lai gan iepriekšējo reizi līdzīga veida gājieni Rīgā bija norisinājušies nu jau pirms 30 gadiem, kristiešu atsaucība "Jēzus maršam", kas kopš tā iesākumiem 1987. gadā ir ticis atzīmēts 180 pasaules valstīs, liek pamatoti cerēt uz šāda veida ticīgo vienotības apliecinājuma tālāko norisi Latvijā katru gadu.

Fotoattēlos sniedzam lasītājiem kaut nelielu ieskatu Jēzus marša noskaņās.

Sekojet informācijai www.jezus.lv! ●

Turpinām iepazīstināt ar augustā ordinētajiem palīgmācītājiem

Andis Grīnbergs: “Dievs raugās uz katru no mums”

Esmu dzimis 1970. gadā Rīgā, Mežaparkā. Kristīts un iesvētīts 1990. gadā Rīgas Jaunās Sv. Ģertrūdes draudzē. Izglītība: Natālijas Draudziņas vidusskola, Rīgas arodskola Nr. 13, Pastorālās vadības institūts Latvijā, studiju programma “Teoloģija” Lutera Akadēmijā.

Esmu precējies, man ir divi dēli, viens 24, otrs 20 gadu vecs.

Esmu uzņēmējs.

Mežaparka draudzē no 2010. gada kalpoju kā pērminderis, no 2012. līdz 2024. gadam biju draudzes priekšnieks, no 2023. gada evaņģēlists, padomes loceklis. Rīgas Krusta draudzē no 2023. gada esmu evaņģēlists. No 2018. gada esmu kalpojis Centrālcietuma un Ilguciema cietuma “Alfa” komandā.

Vairāk nekā pirms divdesmit gadiem aktīvi nodarbojos ar uzņēmējdarbību, nebiju nonācis grūtībās, mani nebija piemēklējusi nelaime, par Dievu nedomāju un baznīcu neapmeklēju. Tad manam labam draugam konstatēja ļaundabīgu slimību. Dievs viņam ielika sirdī doties uz baznīcu. Viens pats viņš nevēlējās iet, jo bija neērti. Viņš uzrunāja mani. Piekritu – ja vajag, tad ejam. Tā bija svētdiena, pēc svinībās neizgulētas nakts. Dievkalpojuma laikā Mežaparka baznīcā bija

reize, kad visi noietās ceļos. Lai neatšķirtos no citiem, darīju līdzīgu tāpat. Tad visi piecēlās, bet es ilgi nevarēju piecelties kājās, man bija asaras, biju dziļi satriekts. Pēc brīža sirdī ieņāca miers, siltums un gaisma. Uz dievkalpojumu toreiz es aizgāju tikai vienu reizi, bet mans draugs baznīcu sāka apmeklēt regulāri, iestājās draudzē un palīdzēja dažādos darbos. Pēc kāda pusgada Dievs manu draugu aizsauca mūžībā. Savukārt es apmēram gadu pēc drauga nāves sāku apmeklēt dievkalpojumus, tad iestājos draudzē un vēlāk sāku arī kalpot.

Man nav nekāda loģiska vai cilvēciska izskaidrojuma, kāpēc tā notika, kā vienīgi tas, ka Dievs raugās uz katru no mums un katram cilvēkam Viņam ir savs nodoms. Tā Dievs pārmainīja manu dzīvi un sagatavoja kalpošanai. ●

Andris Kļaviņš: “Ķerties pie nopietnām, dzīvi mainošām lietām...”

Esmu dzimis 1973. gada 14. septembrī. Audzis un bērnību pavadījis kolhozā “Valle”, lauku viensētā, meža ielokā pie lecas upes. Pusaudža gados dzīvojam Valles centrā daudzdzīvokļu mājā, bet vienmēr brīvajā laikā devos pie vecmammās uz savām dzimtajām mājām.

Līdz 8. klasei mācījos Valles vidusskolā, pēc tam Mālpils Lauksaimniecības tehnikumā, kur ieguvu melioratora hidrotehniķa izglītību. 2024. gadā absolvēju Lutera Akadēmiju studiju programmā “Teoloģija”.

Līdz ar okupācijas režīma sabrukšanu mana izvēlēta specialitāte vairs nebija aktuāla. Strādāju dažādus darbus: kokapstrādē, par noliktavas pārzini, par apkures un ūdensvadu ierīkotāju. Kad mātei pasliktinājās veselība, atgriezos dzimtajā pusē un kļuva par būvdarbu vadītāju SIA “Florabalt”, no 2006. gada individuāli veicu dažādus celtniecības darbus.

2019. gada 12. decembrī pēc smagas

slimības mūžībā devās mana sieva, ar kuru bijām kopā nodzīvojuši 19 gadus. Kungs man dāvājis četrus bērnus. Vecākajai meitai Dānīelai ir 25 gadi, viņa ir absolvējusi Biznesa vadības koledžu un veiksmīgi strādā starptautiskā uzņēmumā. Vidējai meitai Agnesei ir 22 gadi, viņai palicis vēl viens gads studijām Rīgas Stradiņa universitātē. Dēlam Zigmāram ir 21 gads, viņš ir apguvis automehāniķa specialitāti Rīgas Valsts tehnikumā. Jaunākā meita Madara maijā svinēs 18 gadus un mācās Rīgas Angļu ģimnāzijā.

Kungs man ir dāvājis brīnišķīgu iespēju piedzimt mīlošā, ticīgā ģimenē. Tuvinieki kristīgo ticību bija stiprinājuši daudzus gadus tālajā Sibīrijā izsūtījumā. Kungs mani uzrunāja ar tuvinieku dzīves gājumu. Lai arī manā bērnībā ticība Dievam valstiskā līmenī tika apkarota, mēs visa ģimene braucām uz Latgali pie mammās radiem, un es gāju līdz saviem vecākiem uz baznīcu. Arī ikdienā mājās redzēju un dzirdēju regulāras lūgšanas un pateicības Dievam. Tāpat kā Kungs bija vedis manus senčus cauri bēdu ielejai, arī mana ticība tika rādīta smagos dzīves pārbaudījumos. Visvairāk sāp tuvu cilvēku zaudējums.

Daudz ir to cilvēku, kuri man palīdzējuši augt ticībā. Pateicība mūsu draudzei, gan bijušajai, gan esošajai priekšniecei, visiem mācītājiem, ar kuriem Kungs man vēlēja kalpot draudzē, pateicība Kunga dāvētai ģimenei, mīlošiem, pacietīgiem bērniem. Valles evaņģēliski luteriskā draudze man ir kā mīloša

ģimene, kura mani atbalstījusi, sevišķi lielos dzīves pārbaudījumos, kā arī mācību laikā Lutera Akadēmijā.

No 1994. līdz 1998. gadam biju pērminderis gan Bārbeles, gan Valles draudzē. Pēc četriem Rīgā pavadītiem gadiem atgriežoties tēva mājās, no 2002. līdz 2018. gadam kalpoju kā pērminderis tikai Valles draudzē. Paklausot mācītāja ierosinājumam, 2018. gadā pabeidzu lektoru kursu Saldū, Sv. Gregora Izglītības centrā un tiku ieviests lektora amatā. Līdz 2021. gada septembrim biju lektors Valles draudzē. Savukārt, beidzot pirmo kursu Lutera Akadēmijā, no 2021. gada septembra kalpoju kā evaņģēlists Valles draudzē.

Mūsdienu steidzīgajā un pienākumiem pilnajā pasaulē neatliek daudz laika vaļaspriekiem, taču pirms svarīgu lēmumu pieņemšanas cenšos ne vien lūgt gudrību no Dieva, bet arī atlicināt laiku sirdij tīkamai nodarbei, nereti abas šīs svarīgās lietas apvienojot. Pirms ordinācijas eksāmena, lūdzot padomu no Kunga šajā svarīgajā jautājumā, gāju uz upi makšķerēt! Jau iepriekš zinot pareizo laiku un zivju vietas, devos tur, kur parasti labi ķeras. Sev par pārsteigumu, pat redzot zivis un esot pilnā pārliecībā, ka tās dabūšu uz āķa, man neveicās. Neveiksmīgi pavadot laiku upes krastā, sajutos kā runcis pie akvārija, kur stikla siena nošķir šīs divas pasaules! Zivis redzu, bet nekā... Nācās gluži kā apustulim Pēterim – tīt makšķeri un ķerties pie nopietnām, dzīvi mainošām lietām... ●

**Misijas projekts “Uzdāvēni “Svētdienas Rīta” abonementu vietējai bibliotēkai”
TURPINĀSIES arī 2025. gadā!**

Publisko bibliotēku skaits Latvijā samazinās (2022. gadā to bija 748, 2023. gadā – 725)...

Lai pieaug to bibliotēku skaits, kurās iespējams lasīt “Svētdienas Rītu”!

Atver saiti

www.abone.lv vai zvani

pa tālr. **67008001** vai **25008001**, abonēt var arī “Latvijas Pasta” nodaļās un pie pastnieka.

Abonēšanas indekss – 1095.

Abonēšanas maksa mēnesim – EUR 3,30, pusgadam – EUR 18,20, gadam – EUR 35.

Gada lozungs:
“Pārbaudiet visu, paturiet to, kas labs!”
(1. Tesalonīkiešiem 5: 21)

Pateicībā Dievam par Latviju pie karoga 18. novembrī, valsts svētku dienā.

Dežūrās ar Kristu atrast viesmīlības definīciju

*Kalpošana ir viņas dzīve. Citreiz pat 12 stundas dienā **Līga Taukule** ir sastopama baznīcā, kur pati reiz sastapa Kristu tā pa īstam un paliekoši. Dubultu evaņģēliski luteriskā baznīca ir viena no tām, kas ir atvērta apmeklētājiem katru dienu līdz pat vēlam vakaram. Nu jau trešo gadu arī ziemas mēnešos. Cilvēki te iegriežas bieži, reizēm to skaits ir pat vairāki desmiti dienā. Līga brīvi runā angļu valodā ar ienākušajiem ārzemniekiem. Mūsu saruna notiek svētdienas pievakarē, un tās laikā baznīcā ienāk kādi pieci apmeklētāji. Katru Līga sirsnīgi sveicina un apvaicājas, vai netraucēs, ja turpinās sarunu ar mani. Nevienam nav iebildumu par Līgas dzidro balsi, kas piepilda dievnamu ar personīgajām liecībām, Dieva vienmēr gādīgās rokas tuvumu viņas dzīvē un pārdomām par kādu svētrunu vērtu tematu – viesmīlību. Tieši šo tēmu viņa pētīja bakalaura darbā, ar ko noslēdza studijas Lutera Akadēmijā. Turpat Līga uzstājās ar lasījumu par šo pētījumu arī kādā zinātniskā konferencē, kas iekrita tieši 28. aprīlī, viņas dzimšanas dienā. Līga saka, tajā dienā saņēmusi labāko dāvanu mūžā – akadēmijā atklāja pacēlāju cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Tomēr līdz tam Līga piedzīvoja nenovērtējamu savu stipro kursabiedru praktisko mīlestību – studijas gados viņi Līgu burtiski iznēsājuši uz rokām, kad vien tas bija nepieciešams.*

Viktorija Slavinska-Kostigova,
foto no Līgas Taukules personiskā arhīva

Līga, ir svētdiena, un tu turpini būt baznīcā arī pēc rīta dievkalpojuma, kāda tev bija šī diena?

Svētdienas nav ļoti atšķirīgas no citām dienām. Lielākoties es esmu tā, kas paliek kalpot baznīcā arī svētdienās, lai tā ir atvērta ikvienam līdz pat astoņiem vakarā. Kad stāstu par šo, smaidu, jo šīs dežūras, kas sākas apmēram pirms astoņiem gadiem, patiesībā ir viena liela Kristus liecība. Toreizējais mācītājs Igors Safins mani palūdza izveidot sarakstu ar tiem, kas varētu kalpot baznīcā. Pirmā doma bija – kalpotāji tiek uzrunāti, un es viņus ielieku sarakstā. Tajā brīdī pat iedomāties nevarēju, ka pati būšu 99 % no šā saraksta. Šobrīd baznīcā esmu jau no 8.30 rītā, jo piedalos rīta lūgšanās. Vasaras gaišajā laikā mēdzu baznīcu aizvērt pat deviņos vakarā. Ziemā tas laiks ir īsāks. Šodien būšu šeit līdz astoņiem vakarā.

Cik svarīgi ir tas, ka baznīca ir atvērta ikvienam, kas vēlas tajā ienākt?

Tas ir ļoti svarīgi. Tāpēc es saprotu, ja vasarā aizvērsu ciet, piemēram, sešos vakarā, tad liegšu iespēju ienākt tiem, kas pēc darba iet garām. Dubultu baznīca ir stratēģiski svarīgā vietā, tā atrodas pa ceļam uz jūru. Cilvēku pa dienu ir mazāk, bet tieši uz vakarpusi ienāk daudzi, gan ejot uz jūru, gan nākot no tās. Man citreiz kādi un pat no draudzes prasa, cik tad nāk un vai lūdzas arī, kad ienāk. Parasti atbildu, ka tā nav mana kompetence, vai viņš ienāk un lūdzas vai vienkārši meklē iespēju apsēties un pabūt klusumā. Man vienīgā atbildība un kompetence, esot šeit, ir būt atvērta cilvēku vajadzībām. Parādīt to, ka man nav vienalga, ka viņš ir ienācis, sasveicināties, atsveicināties, palīdzēt nopirkt, ja vēlas kādu baznīcas suvenīru, vai palīdzēt aizdegt svečīti. Man ir arī nesena liecība. Ienāca sestdienas pēcpusdienā sievietē, apsēdās, raudāja. Es aiznesu salveti un pajautāju, vai varu kaut kā palīdzēt. Uzrakstījām aizlūgšanas vajadzību dievakalpojumam. Viņa atnāca nākamajā svētdienā. Es tajā dievkalpojumā piebraucu pie viņas solu rindas un

biju tuvumā, ja nu vajadzēs viņai palīdzību, piemēram, dievkalpojuma kārtībā vai dziesmu grāmatā kaut ko atrast. Viņa neko nejautāja, bet nākamajā nedēļā ienāca pie manis un teica, cik labi, ka esmu bijusi viņai blakus.

Tik vienkārši patiesībā – tikai būt otram blakus...

Jā, un šādi es dežurēju jau astoto gadu, un tūlīt jau būs ceturta ziema, kad esam vaļā. Var ienākt divi vai pieci, bet var ienākt arī piecdesmit. Piemēram, bija reize, kad ziemā ienāca sieviete, arī raudāja. Es, tāpat kā iepriekšējā liecībā, arī aiznesu salvetīti un pajautāju, vai varu kā līdzēt. Viņa teica, ka ienākusi vienkārši pateikties, jo bija tikko bijusi pie ārsta, kurš apstiprinājis, ka viņa ir pilnībā dziedināta no plaušu vēža. Cilvēkam bija svarīgi atnākt pateikties.

Atceros, kādā baptistu sieviešu konferencē tu stāstīji, ka sākumā, lai tiktu uz baznīcu, tu katru dienu mēroji pusotru kilometru turp un atpakaļ. Vai vēl joprojām mēro šādu attālumu?

Šo attālumu es mēroju tad, kad apguvu pirmā limeņa augstāko izglītību grāmatvedībā. No mācībām brīvajā laikā es tiešām ripoju šo pusotru kilometru. Kādā brīdī mācību laikā sapratu, ka vēlos savu patstāvīgu dzīvi, gribu tuvāk draudzei un tajā kalpot. Mācītājs Igors Safins mani ļoti iedrošināja, sakot, ka man drīkst būt sava patstāvīga ikdiena. Šobrīd es dzīvoju tuvumā draudzei. Līdz mājām nu man ir kādas piecpadsmit minūtes vien.

Kas bija tavs lielākais pamudinājums sākt studijas Lutera Akadēmijā?

Kādu laiku, kopš biju šeit dežurējusi, sapratu, ka pie manis nāk cilvēki ar jautājumiem, uz kuriem uzreiz nevaru atbildēt. Man nācās viņiem kādreiz teikt, lai atnāk pie manis pēc trim dienām, jo es pie mācītāja noskaidrošu atbildi. Tomēr tie cilvēki varēja arī neatnākt pēc savas atbildes. Tas bija mans pamudinājums mācīties pašai un sākt studijas Lutera Akadēmijā. Sākumā iestājos programmā "Draudžu darbinieki"*, bet toreizējais students, šobrīd mācītājs Tālis Freimanis jau tūlīt man teica: Līga, tev ar draudžu darbinieku programmu nebūs gana. Skatījos platām

acīm un prasīju, ko viņš ar to domā. Viņš teica, ka es studēju arī bakalaura studiju programmā "Teoloģija" un rakstīšu pat bakalaura darbu.

Tev bija grūti tam noticēt?

Jā. Pilnīgi noteikti, bet tas bija tāds pirmais iedrošinājums. Liels iedrošinājums bija arī mācītājs Arnis Bušs, kas teica iet un mēģināt. Tēvs bija gatavs palīdzēt ar finansēm. Tā sāku studēt.

Ko studijas tevī pašā mainīja līdzās iegūtajām zināšanām?

Vispirms – tās bija manas personīgās attiecības un pieredze ar Dievu. Otrs, noteikti es ieguvu pārliecību publiski runāt. Nekad nevarēju iedomāties, ka es varētu uzstāties publiski! Mums, piemēram, draudzē ir rīta lūgšanas, un kādu daļu no tām tagad vadu es. Mani pasniedzēji akadēmijā, piemēram, Guntis Kalme vai Laila Čakare, ļoti labi zina, ko man sākumā tas nozīmēja. Tas man iedeva pārliecību par sevi, ka kaut ko varu. Protams, es visu varu ar Dievu un Viņa žēlastību, un to apziņu, ka Viņš mani nolīcis tieši tur, kur nepieciešams Viņam.

Tavs bakalaura darbs ir par ļoti interesantu tēmu – par viesmīlību draudzē. Kas bija tavs lielākais pārsteigums, šo tēmu pētot?**

Pirmkārt, ka viesmīlība ir tik daudz pamatota Rakstos. Tā ļoti daudz tiek tur pieminēta. Es gan izvēlējos vairāk pētīt tieši praktisko pusi un draudžu šā brīža pieredzi. Tomēr, piemēram, bija viena tāda ekseģētiska lieta, kas pētot atklājās. Tā bija viena no Rakstu vietām, ko pētot analizēju. Vēstules ebrejiem autors saka, ka, "uzņemdamies tos, jūs uzņemat eņģeļus". Interesanti, ka praktiski visos komentāros par šo Rakstu vietu tiek runāts, ka tā ir par savstarpējām attiecībām draudzē, savstarpēju mīlestību, viesmīlību, rūpēm draudzes locekļu starpā un nevis par attiecībām "uz āru". Pasniedzēja izskaidroja, ka tā tapusi Pirmā jūdu–romiešu kara laikā un vēstules autors tiešām saka: vispirms parūpējieties par saviem brāļiem un māsām un, ja paliek pāri, ar to ejiet uz āru. Lūk, tas man bija atklājums! Es ticu, ka tas mums šodien arī kaut ko pasaka. Lai mēs spētu parādīt viesmīlību tiem, kas

ienāk draudzē no āra, Kristus mīlestībai vispirms ir jāizpaužas starp mums pašiem.

Dubultu baznīcas altārī ir rakstīts: “Dievs ir mīlestība.” Kā mēs to piepildām praktiski savā dzīvē ar tiem, kas ienāk draudzē, attiecībās ar otru, ar mācītāju un Kristu? Kā es to īstenoju, kalpojot savai draudzei?

Vai šī tēma ir tikusi pirms tam analizēta tādā šķēsgriezumā, kā tu sāki to pētīt?

Godīgi sakot, ārkārtīgi maz. Bija atrodami materiāli par viesmīlību citās jomās, piemēram, viesnīcās, pasākumos vai organizācijās, bet, kas attiecas uz Baznīcu, nebija latviešu valodā un pat angļu valodas materiālos nebija daudz.

Vai tu saskati turpinājumu iesāktajai tēmai par viesmīlību?

Jā, noteikti varētu iet dziļumā, pētot tieši viesmīlību Rakstos. Manā darbā izteiktāks bija praktiskais aspekts, tāpēc arī apkopāju aptaujas un intervijas. Interesanti, ka man vispirms vajadzēja atrast puslīdz sakarīgu definīciju terminam “viesmīlība draudzē”. Tas nebija viegli. Par viesmīlību var teikt, ka tā ir dāsna un laipna attieksme pret viesiem, tomēr gribēju vēl kaut ko precīzāku. Daudz lasīju, pētīju un beigās nonācu pie savas definīcijas, ka viesmīlība ir “praktiska Kristus mīlestības izpausme draudzē un katra kristieša ikdienas dzīvē”.

Domāju par to, ko teici pirms brīža, ka pirmajā kursā vislielākās bailes tev bija no publiskas uzstāšanās, bet te, noslēdzot studijas, ar pārliecību aizstāvēji šo definīciju un darbu kopumā...

Jā, es tiešām sākumā pat iedomāties nevarēju, ka to spēšu izdarīt! Man noteikti jāpiemin, ka studijas nebūtu iespējamās bez kursabiedriem šo sešu gadu laikā. Viņu attieksme un attiecības bija nenovērtējamas! Es daudz mācījos attālināti, bet biju arī klātienē, piemēram, sesijās. Un visus šos gadus, kad vajadzēja, puīši mani iznēsāja uz rokām pa akadēmijas vītņu kāpnēm. Atceros, kad reiz, ieraudzījusi sesijas grafiku, kas bija četras dienas klātienē pēc kārtas, zvanīju kursa biedram Kasparam un jautāju, kā mēs to realizēsim. Viņš man pateica tā: nomierinies un kārtu savus eksāmenus, mēs tevi iznēsāsim.

Un šobrīd savā ikdienas kalpošanā tu turpini praktiski izdzīvot savu uzrakstīto pētījumu?

Pēc ebreju valodas eksāmena nokārtošanas 2021. gada jūnijā grupas biedrs Jānis Amols visus uzaicināja uz ekskursiju, kurā foto tika uzņemts pie skaista tiltiņa. Līga teica, ja divi stipri puīši viņu pacels un pieturēs, tad viņa šajā foto stāvēs kājās. Tā arī notika.

Jā, es taču sākumā gribēju darbu rakstīt par ko citu, piemēram, par katēzes mācīšanu draudzē, bet tad palīg-bīskaps Rinalds Grants jautāja, kāpēc gribu rakstīt darbu par tēmu, par ko praktiski neatbildu. Es taču nelasu lekcijas. Kāpēc man nerakstīt par to, ko jau daru ikdienā? Tāpēc arī apstājos pie viesmīlības kalpošanas draudzē. Es tiešām, mācoties akadēmijā, paralēli visu laiku praktiski kalpoju. Smejos, ka trīs ceturtdaļas darba esmu uzrakstījusi, sēžot šeit, baznīcā.

Vai Dubultu draudze vienmēr ir bijusi tava draudze?

Jā, šeit arī sākās manas personīgās dzīvās attiecības ar Dievu. Līdz 2008. gadam biju dzirdējusi par Dievu, bet nebiju Viņu piedzīvojusi personīgi, tāpēc es Viņu nesapratu. Uzsāku mācības Sociālās integrācijas valsts aģentūrā, tur mana paziņa kristiete mani iepazīstināja ar savu māsu Kristū, kura jau kalpoja Dubultu draudzē. Un tajā rudenī viņa pavaicāja, vai man būtu interesanti atnākt uz dievkalpojumu. Neatceros, kas bija par mācītāju tajā svētdienā un pat to, ko viņš tādu pateica, bet atceros, ka biju gatava pieiet pie tās sievietes, ko pazinu, un teikt, ka gribu kaut ko vairāk. Viņa mani uzaicināja

uz jauniešu vakaru. Dievs sakārtoja tā, ka es varēju tajā nokļūt. Pēc tā man pienāca atkal klāt kāds no jauniešiem un prasīja, vai būšu rīt uz dievkalpojumu. Domāju, kā tad otro dienu pēc kārtas prasišu pilnīgi svešam cilvēkam, lai man palīdz atklāt. Es biju gatava nākt, bet kādam vajadzēja palīdzēt mani pusotru kilometru atvest vai atstumt. Draudzes māsa pajautāja, vai man pietiktu, ja viņa ar mani nāktu šo gabalu. Man ar to pietika, protams! Pēc otrā dievkalpojuma es jau runāju ar mācītāju par Alfās kursa izešanu un iesvētīšanos. Tā sākās mans ceļš Dubultu draudzē.

Vai tev ir kādas īpašās Rakstu vietas, kas palīdz ikdienā kalpot, neno-gurt un iedvesmot citus?

Pirms sāku mācības Lutera Akadēmijā, man bija jāraksta pamatojuma eseja. Mācītājs Tālis Freimanis jau smējās, ka esmu vienīgā, kas var atrast teoloģisku pamatojumu tam, lai vispār uzsāktu studijas. Jā, šī doma par studijām akadēmijā mani bija degusi jau ļoti sen caur kādu Rakstu vietu. Tas ir teikums no evaņģēlijiem: “Celies, ņem savu gultu un staigā!” Es gribēju saprast, ko manā gadījumā, kad sēžu ratīņkrēslā, nozīmē šie vārdi: celies un staigā. Vai tiešām vienmēr tā ir fiziska

piecelšanās? Es saņēmu, ka tā man nozīmē šo: celies un kalpo, celies un audz attiecībās ar Dievu, celies un audz attiecībās ar cilvēkiem!

Vēl man ļoti mīļa ir Rakstu vieta par aklo Bartolomeju, kuram Jēzus uzdeva jautājumu: “Ko tu gribi, lai Es tev daru?” Ko es atbildētu uz šo jautājumu? Pasaulīgi cilvēki vai tuvinieki kādreiz var teikt, ko tad tu gribi, brīnumi jau vairs nenotiek! Tomēr – ko mēs saprotam ar Dieva brīnumu mūsu dzīvē? Man tieši šo jautājumu reiz uzdeva Sanita Ausēja, kas veidoja podkāstu “Svētdienas sarunas” Īrijas latviešu draudzē kopā ar mācītāju Mareku Ignatu. Ko es teiktu, ja Jēzus šodien ienāktu manā baznīcā, kur sēžu, un šo jautātu? Ko teiktu tu, ja Jēzus tevi satiktu tajā vietā, kur šobrīd esi? Es tajā brīdī nebiju gatava atbildēt Sanitai, bet vēlāk man Dievs iedeva atbildi. Tā bija šāda: “Dievs, vairo mani ticību un ļauj man dalīties ar to ar tiem, ko Tu man šajā dzīvē esi uzticējis.” Un tad man jautāja pretī: “Ticību un nevis kājas?” Un es saku, jā, jo es skaidri zinu: ja es būtu fiziski pilnīgi vesela, man būtu 105 citi kārdinājumi un izaicinājumi, no kuriem tieši šobrīd Dievs mani pasargā. Es nebūtu tur un nedarītu šo kalpošanu, ja es būtu pilnīgi fiziski vesela. ●

* Programma “Draudžu darbinieki” tagad saucas “Teoloģija un kalpošana”.

** Bakalaura darbs “Viesmīlības prakse LELB Rīgas un Jūrmalas iecirkņu draudzēs” (darba vadītājs Mg. theol. Rinalds Grants).

Bakalaura programmas izlaidumā Lutera Akadēmijā 2023. gada 18. jūnijā.

Viesmīlības prakse LELB Rīgas un Jūrmalas iecirkņu draudzēs

Turpmākajos žurnāla numuros “Svētdienas Rīta” lasītājiem būs unikāla iespēja iepazīties ar Latvijā līdz šim ļoti maz (lai neteiktu – tikpat kā nemaz!) pētītu tēmu – viesmīlību baznīcā. Publicēsim Līgas Tautkules bakalaura darba fragmentus, kas sniegs ieskatu Rakstu vietās, kuras Vecajā un Jaunajā Derībā runā par viesmīlības tēmu, par faktoriem, kuri negatīvi ietekmē viesmīlību draudzēs, kā arī par viesmīlības kalpotāju uzdevumiem. Publikācija būs noderīga kalpotājiem gan mūsu Baznīcas, gan citu konfesiju kristiešu draudzēs.

Līga Tautkule

Viesmīlības kalpošana un tās prakse ir bijusi aktuāla un svarīga ļoti sen. Jau Vecajā Derībā viesmīlības kalpošanai bija liela nozīme. Tāpēc līdz ar Bībeles pirmajām lappusēm Vecajā Derībā ir atrodami gan pozitīvi, gan negatīvi viesmīlības kalpošanas piemēri. Tāpat arī Jaunajā Derībā ir atklāta viesmīlības kalpošanas nozīme un būtība gan ar Kristus, gan apustuļu kalpošanas piemēru.

Šī kalpošana ir aktuāla arī šodien, jo mūsu kā Kristus mācekļu pamatzdevums ir parādīt Kristus mīlestību tiem, kas Viņu vēl

nepazīst. Viena no iespējām, kā to izdarīt, ir viesmīlības kalpošana draudzē, jo šī kalpošana ir praktiska Kristus mīlestības izpausme gan draudzē, gan katra kristieša ikdienas dzīvē.

Viesmīlības kalpošana ir svarīga un nozīmīga draudzēm, jo laba viesmīlības prakse draudzē sekmē tās izaugsmi un attīstību.

Autorei darba temats ir aktuāls, jo draudzē ik dienu ir iesaistīta viesmīlības kalpošana. Tāpēc ir būtiski izpētīt, kāds ir viesmīlības kalpošanas teorētiskais un praktiskais pamatojums, kā arī to, kā būtu iespējams uzlabot viesmīlības kalpošanu draudzēs.

1. Viesmīlība Svētajos Rakstos 1.1. Viesmīlība Vecajā Derībā

Bībelē, gan Vecajā Derībā, gan Jaunās Derības grāmatās, mēs sastopamies gan ar pozitīviem, gan negatīviem viesmīlības kalpošanas piemēriem, no kuriem esam aicināti mācīties labos piemērus. Mums kā kristiešiem ir jāuzņem svešinieki un ar mūsu praktisko kalpošanu viņiem jāatspoguļo kaut neliela daļa no tās mīlestības, kuru mēs kā Kristus mācekļi esam saņēmuši no Viņa. Mūsu uzdevums ir, praktiski kalpojot, atspoguļot Dieva un Kristus mīlestību gan ticības brāļiem, gan īpaši tiem, kas Dievu vēl nepazīst.

Lai mūsu kalpošanas liecība kādam sniedz iespēju iepazīt Trīsvienīgo Dievu.

Viesmīlības kalpošanai Svētajos Rakstos tiek piešķirta būtiska loma un nozīme. Vecajā Derībā tiek atspoguļotas dažādas viesmīlības kalpošanas izpausmes un viesmīlības parādīšanas žesti.¹

Sasveicināšanās ar paklanīšanos un skūpstu. “Tos ieraudzījis, viņš steidzās tiem pretim no telts durvīm, noliecās līdz zemei un sacīja: “Mans Kungs, ja es esmu atradis labvēlību Tavās acīs, tad, lūdzams, neej savam kalpam garām.”” (1Moz 18:3)

Uzaicinājums viesim ienākt mājā. “Nāc iekšā, tu, Tā Kunga svētais! Kādēļ tu gribi ārā stāvēt? Jo es esmu uzposis namu un vietu kamieļiem.” (1Moz 24:31)

Uzaicinājums atpūsties. “Un viņš tai teica: “Lūdzu, dod man mazliet ūdens nodzerties, jo es esmu izslāpis!” Tad viņa attaisīja ādas trauku ar pienu un deva viņam dzert, un tad viņu atkal apsedza.” (Soģ 4:19)

Iespēja nomazgāt kājas: “Es likšu atnest drusku ūdens, ko nomazgāt kājas, tad apmetieties zem šī koka.” (1Moz 18:4) Vēlāk ar šo viesmīlības tradīciju sastapsimies īpaši spilgti arī Jaunajā Derībā, kur Kristus mazgā kājas saviem mācekļiem un vēlāk pavēl, lai mācekļi mazgā kājas arī cits citam. Caur šo arī mums tiek sniegts izcils viesmīlības un diakoniskās kalpošanas piemērs.

Tradīcija nodrošināt viesim ēdienu un dzērienu. “Bet ceturtajā dienā viņš agri no rīta apjozās, lai dotos ceļā, bet tad jaunās sievas tēvs sacīja savam znotam: “Stiprini savu sirdi ar kumosu maizes, tad jūs varat iet.”” (Soģ 19:5)

Uzaicinājums uz sarunu (kalpam).² “Bet, kad viņam lika priekšā ēdienu, viņš sacīja: “Es neēdīšu, pirms nebūšu pateicis, kādā lietā es esmu šē.” Tie sacīja: “Runā!”” (1Moz 18:33)

Nodrošināt viesim drošību. “Redziet, man ir divas meitas, kuras neviens nav atzinis; es likšu viņām iznākt pie jums, un jūs varat tām darīt, kā jums labpatīk, tikai tiem vīriem nedariet nekā, tāpēc ka tie nākuši mana jumta pavēnī.” (1Moz 19:8)

Likumos, kurus Dievs deva israēla tautai caur Mozu, ir apkopoti nozīmīgi norādījumi

par to, kā israēla tautai jāizturas pret svešiniekiem un viesiem savā zemē.

Ja raugāmies uz 1. Mozus grāmatas 18. nodaļas 1.–8. pantu, tad jau šeit varam sastapt pozitīvu viesmīlības kalpošanas piemēru, kur Ābrahāms parāda patiesu mīlestību un viesmīlību, kalpodams saviem viesiem, kas visdrīzāk ir Dievs un divi viņa eņģeļi, kuri ieradusies, lai turētu sadraudzības mielastu kopā ar Ābrahāmu, kā arī lai vēlreiz apstiprinātu Dieva doto apsolījumu Ābrahāmam par Īzaka piedzimšanu. Spriežot pēc tā, ar cik patiesu mīlestību un viesmīlību Ābrahāms uzņēma savus viesus, var secināt, ka viņš visdrīzāk zināja vai vismaz nojauta, kas ir viņa viesi.³

Dr. Mārtiņš Luters, skaidrojot šos pašus 1. Mozus grāmatas pantus, uzsver daudzas būtiskas lietas par to, kam un kādā veidā mums kā Kristus mācekļiem būtu jākalpo, lai piepildītu mums doto uzdevumu apliecināt Kristu ikvienam un īpaši tiem, kas Viņu vēl nepazīst.

Pirmkārt, Luters, skaidrojot šo Svēto Rakstu vietu, velk nozīmīgu paralēli ar Jaunajā Derībā Vēstulē ebrejiem sacītajiem vārdiem: “Neaizmirstiet viesmīlību! Jo daži ar to, pašiem nezinot, savos namos ir uzņēmuši eņģeļus!” (Ebr 13:2) (Sīkāk šo Vēstules ebrejiem pantu apskatīsim nākamajā šā darba apakšnodaļā.) Luters, skaidrojot iepriekšminēto Vecās Derības vietu par Ābrahāma viesmīlību pret svešiniekiem, izmanto šos Vēstulē ebrejiem sastopamos vārdus, lai vēl vairāk un spilgtāk uzsvērtu viesmīlības kalpošanas lomu un nozīmi ikviena kristieša ikdienā gan senatnē, gan šodien. Skaidrodams viesmīlības kalpošanas nozīmi un uzdevumu, Luters uzsver: “Mums pieder kalpot visiem ļaudīm un rūpēties par tiem ne vien ar mācību, bet arī ar dažādu palīdzību un labiem darbiem – tā, lai viņu gars gūtu stiprinājumu un mierinājumu.”⁴ Citiem vārdiem sakot, jau šeit varam redzēt vienu no mūsu kā viesmīlības kalpotāju pamatuzdevumiem – pēc iespējas sniegt ne tikai garīgu, bet arī praktisku atbalstu līdzcilvēkiem viņu vajadzībās, lai ar šo praktisko kalpošanu liecinātu par Kristus mīlestību

pret ikvienu cilvēku, bet īpaši pret tiem, kas ir kādos pārbaudījumos vai grūtībās, kā arī pret tiem, kas vēl nav iepazinuši Dievu un Viņa mīlestību uz cilvēkiem.

Luters, slavēdams viesmīlības tikumu, uzsver, ka tie, kas ir bijuši patiesi viesmīlīgi savos namos, ir uzņēmuši nevis cilvēkus, bet gan pašu Dieva Dēlu.⁵

Nereti savā ikdienas steigā, rutīnā un aizņemtībā mēs paskrienam viens otram garām, neievērojot cilvēkus līdzās un viņu vajadzības. Bieži vien mums negribas ar kādu cilvēku satikties, sarunāties vai palīdzēt viņam, piemēram, kādas viņa attieksmes, rīcības vai rakstura īpašības dēļ. Taču šādās situācijās ir svarīgi atcerēties, ka mēs ikviens esam radīti pēc Dieva tēla un līdzības (1Moz 1:26–27), arī tie cilvēki, kurus mums kādu iemeslu dēļ dažkārt grūti pieņemt, saprast un atbalstīt. Tāpēc mēs kā Dieva bērni esam aicināti kalpot ikvienam, kuru Dievs mums pieved. Mēs šodien varam un tiekam aicināti kalpot Dievam, kalpojot viens otram ar tām dāvanām, kuras Dievs mums katram ir devis. Bieži vien, lai mēs spētu kalpot viens otram patiesā mīlestībā, mums jāmacās vienam otru pieņemt tāds, kādi mēs katrs esam. Tieši tāpat kā Dievs caur Kristību mūs ir pieņēmis par saviem bērniem, tāpat mums jāpieņem un jāmīl citam citu. Tas nozīmē – mums jāmacās ieraudzīt Kristu un Viņa klātbūtni vienam otram. Baznīcas un arī katra kristieša uzdevums ir patiesi un sirsnīgi mīlestībā rūpēties par ikvienu cilvēku, kuru Dievs mums pieved. Mūsu uzdevums ir pēc iespējas palīdzēt katram viņa vajadzībās un tādā veidā ar saviem darbiem liecināt cilvēkiem par Dievu un Viņa mīlestību pret katru no mums.

Skaidrojot apstākļus, kuru dēļ Ābrahāms bija mācījies viesmīlību un kuru dēļ Ābrahāmam viņa dzīvē šī kalpošana bija svarīga un nozīmīga, Luters min divus iemeslus. Pirmkārt, Ābrahāms bija mācījies no tā, kā viņš pats bija ticis audzināts, kā arī no tēvu sniegtajām pamācībām. Ābrahāma laikā viesmīlību tēvi saviem bērniem mācīja kā tikumu, kas ir īpaši būtisks tieši Baznīcai.⁶ Otrkārt, Ābrahāms pats, dzīvodams svešumā un ilgstoši būdams ceļā, ir piedzīvojis daudz grūtību un pārbaudījumu, un šie apstākļi viņam ir arvien atgādinājuši un mācījuši, ka pret nabagiem un svešiniekiem jāizturas ar īpašu laipnību un jākalpo viņiem.⁷

Šajā Luterā aprakstītajā pamatojumā mēs varam ieraudzīt divus iemeslus, kādēļ Ābrahāma dzīvē viesmīlība un viesmīlības

kalpošana bija svarīga un nozīmīga. Līdzīgi ir arī ar mums šodien. Pirmkārt, mēs kā bērni mācāmies kādus tikumus no saviem vecākiem, otrkārt, ejot cauri dzīves grūtībām un pārbaudījumiem, mēs aizvien varam kaut ko mācīties. Treškārt, Dievs mums kā saviem bērniem vienmēr dod tās dāvanas, kuras mums visvairāk nepieciešamas. Tas viss mums tiek dots, lai mēs pēc iespējas vairāk spētu pieaugt attiecībās ar Dievu un arī viens ar otru un lai mēs mācītos un spētu kalpot cits citam, atspoguļojot Dieva mīlestību.

Tālāk Luters, skaidrojot šo Bībeles vietu, īpaši uzsver un atgādina, ka Dieva Vārda tuvumā vienmēr pastāv arī velna kārdinājumi un pārbaudījumi, tāpēc mūsu uzdevums arī draudzes viesmīlības kalpošanā ir sniegt mierinājumu un stiprinājumu ticības brāļiem un māsām caur Dieva Vārdu, savukārt miesīgu pārbaudījumu nomocītos mums pienākas stiprināt ar mīlestību un viesmīlību. Mums jāsniedz ikvienam tas, kas viņam visvairāk nepieciešams.⁸

Šajā Luterā skaidrojumā skaidri var redzēt vēl vienu no viesmīlības kalpošanas un kalpotāju pamatuzdevumiem un pienākumiem – viesmīlības kalpotājiem ir nepieciešamas redzīgas acis un dzirdīgas ausis, lai saredzētu un sadzirdētu ikviena cilvēka vajadzības un pēc iespējas censtos tās piepildīt. Bieži vien ikvienu cilvēku un īpaši baznīcas viesus var izbiedēt vai atraidīt mūsu vēlme sniegt padomus vai pamācīt kādu, kā būtu pareizi jārikojas vienā vai otrā situācijā. Tāpēc mums kā viesmīlības kalpotājiem šādās situācijās der atcerēties apustuļa Jēkaba sniegto pamācību: “Zinait, mani mīlie brāļi: lai ikviens cilvēks ir čakls klausīties, kūtrs runāt.” (Jk 1:19a)

Luters, tālāk skaidrojot šo 18. nodaļas fragmentu, uzsver, ka, ņemot vērā Ābrahāma kalpošanu, mums vajadzētu raudzīties uz Ābrahāmu ne vien kā uz mūsu ticības tēvu, bet arī kā uz labo darbu tēvu. Ābrahāms ir mīlestības, laipnības, labestības un visu citu tikumu paraugs.⁹

Ābrahāms darīja mīlestības, kalpošanas un labprātības darbus savu brāļu labā.¹⁰ Mūsu uzdevums ir mācīties un praktizēt

šādu kalpošanas paraugu, ko mums sniedz gan Ābrahāms, gan arī vēlāk pats Kristus, sacīdams: “Patiesi, patiesi Es jums saku: kas uzņem, ko Es sūtu, tas uzņem Mani, bet, kas Mani uzņem, uzņem To, kas Mani sūtījis.” (Jņ 13:20)

.. “Neaizmirstiet viesmīlību! Jo daži ar to, pašiem nezinot, savos namos ir uzņēmuši eņģeļus!” (Ebr 13:2)

Šeit svarīgi, ka mēs ikviens, kas esam iesaistīti draudzes viesmīlības vai jebkurā citā kalpošanā, varam aizvien atcerēties un atgādināt paši sev un citiem, ka mūsu kalpošana Dievam ir iespējama tikai un vienīgi tad, kad kalpojam viens otram.

Kā jau iepriekš sacīts, no Ābrahāma mēs ikviens varam mācīties viesmīlības, mīlestības un kalpošanas attieksmi un piemēru.

Taču jau nākamajā Bībeles nodaļā sastopamies ar negatīvu viesmīlības kalpošanas piemēru Lata kaimiņu skarabajā attieksmē pret viņa viesiem. Šis piemērs Svētajos Rakstos parāda, kā grēks un cilvēka grēcīgā daba var traucēt jebkurai kalpošanai cilvēkiem un Dievam. Lata kaimiņu grēcīgā rīcība ne vien kaitē viņiem pašiem, bet arī liedz īstenot patiesu un mīlestības pilnu viesmīlības kalpošanu Latam, kurš vēlas sniegt patiesu mīlestību un baudīt kopību un sadraudzību ar saviem viesiem.

Šeit, pirmkārt, būtu vietā uzdot jautājumu: kas ir Sodomas nebeidzamo grēku cēlonis un iemesls? Atbilde ir viennozīmīga – bagātība, pārticība, labklājība un bezrūpība, kura valdīja šajā pilsētā, radīja pārliecību Sodomas iedzīvotājos, ka Dieva mīlestība uz šo tautu ir nebeidzama un ka šā iemesla dēļ Dievs nesodīs šo tautu arī tad, ja tā savas bagātības un pārticības dēļ katru dienu dzīvos grēkā.¹¹

Luters, skaidrojot 19. nodaļas sākuma pantus, sniedz skaidru norādi, ka arī Lats, tāpat kā iepriekš Ābrahāms, ir centies un vēlējies būt patiesi viesmīlīgs pret saviem viesiem, ar patiesu mīlestību vēlēdamies kalpot viesiem viņu vajadzībās.¹² Šķiet, ka eņģeļi iepriekš neko nav zinājuši par Sodomas iedzīvotāju grēka pilno dzīvi un dzīvesveidu, tāpēc viņi jūtas droši un sākotnēji nepieņem Lata sniegto iespēju pārņemt viņa namā. Savukārt Lats zināja un pazina pilsētas

iedzīvotāju grēcīgo dabu un viņu grēka pilnos ieradumus un nodomus. Tāpēc mēs šeit skaidri varam ieraudzīt, ka, pierunājot savus viesus palikt viņa namā, Lats patiesi rūpējas par šo vīru drošību, jo labi zina, ka sodomieši pret viesiem mēdz izturēties varmācīgi un apkaunojoši.¹³ Jau iepriekš šajā darba nodaļā redzējām, ka rūpes par viesu drošību ir viena no viesmīlības kalpošanas izpausmēm, kuru tagad varam spilgti ieraudzīt Lata kalpošanā.

Luters, tālāk skaidrojot 19. nodaļas 4.–5. pantu, vispirms atzīmē un uzsver to, ka Sodoma kā galvaspilsētai būtu bijis jābūt par viesmīlības un kalpošanas paraugu citām apkārtnējam pilsētām. Taču tās iedzīvotāju grēcīgās dabas un rīcības dēļ viss notiek gluži pretēji, jo pat tie, kas nevēlējās darīt grēku, tomēr to atbalstīja.¹⁴ Sodomas iedzīvotāju apkaunojošā un grēcīgā rīcība un attieksme pret Lata viesiem (vēlme viņus izmantot savu grēcīgo iekāru apmierināšanai) mums atklāj ļoti spilgtu negatīvas viesmīlības kalpošanas piemēru. Šis notikums mums rāda to, cik ātri grēks un pasaules kārtības gan sodomiešus, gan ikvienu no mums šodien var novērst no patiesās un skaidrās Dieva Vārda mācības, no ticības un līdz ar to arī no patiesas vēlmes kalpot Dievam un saviem tuvākajiem.

Apskatot šos divus 1. Mozus grāmatā aprakstītos viesmīlības kalpošanas piemērus, skaidri varam redzēt, cik svarīgi, ka ikvienā savā kalpošanā palaujamies uz Dieva Vārda autoritāti un aizvien lūdzam, lai Viņš ir tas, kurš vada kalpošanu, kuru Viņš pats mums ir uzticējis, jo bez Dieva vadības un žēlastības mūsu kalpošana tiek pakļauta pasaulīgiem kārdinājumiem un izaicinājumiem, kuriem spējam pretoties, vienīgi paliekot Dieva tuvumā caur Viņa Vārdu un sakramentu. ●

Turpinājumu, lūdzu, lasiet nākamajā “Svētdienas Rītā” numurā.

1 Wilson, Douglas K. Hospitality. Ed. John D. Barry et al. *The Lexham Bible Dictionary*. Bellingham, WA: Lexham Press, 2016.

2 Turpat.

3 Turpat.

4 Luters, Mārtiņš. *1. Mozus grāmatas skaidrojums*. Tulk. Gundega Dumpe. 2. sēj. Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 2008, 348. lpp.

5 Turpat.

6 Turpat, 349. lpp.

7 Turpat 351. lpp.

8 Turpat, 354. lpp.

9 Turpat, 355. lpp.

10 Turpat, 356. lpp.

11 Turpat, 418. lpp.

12 Turpat, 416. lpp.

13 Turpat, 417. lpp.

14 Turpat, 423.–424. lpp.

Svētīgs apgrūtinājums – viesmīlība

Elīna Lāce, Edgara Lāča foto

Vai vienīgi man liekas, ka mums itin labi patīk tas pants no Vēstules ebrejiem, kas mudina uz viesmīlību un liek domāt, ka pat eņģeļi var vēlēties mūs apciemot, tomēr savus namus, to skaitā dievnamus un citus draudzes īpašumus, mēs labprātāk nošķiram sev un velti to durvis vaļā neturam?

Protams, durvis ne vienmēr ir viegli un vienkārši turēt vaļā. Visdrošāk es, protams, varu izteikties par savu Talsu draudzi. Lai baznīcas durvis varētu būt atvērtas, kādam ir dievnamā jādežurē. Lai kāds varētu dievnamā dežurēt, tajā jābūt puslīdz pieņemamai temperatūrai, un tāda mūsu baznīcā ir tikai vasarā un agrā rudenī. Šai laikā tad nu arī turam dievnamu atvērtu, cik vien mūsu ļaudis spēj izbīvēt laiku, lai kalpotu dežurantu lomā. Nereti apmeklētāju ir daudz, daļa no tiem runā dežurantiem svešās valodās, tomēr notiek brīnumaina saprašanās, un viesi, iespējams, pat majestātiskas katedrāles iepriekš skatījuši, cildina mūsu dievnama skaisto vienkāršību. Jā, ir dienas, kad dežūras laikā baznīcā ienāk tikai viens cilvēks, bet nedrīkstam taču vērtēt, ka tas ir maz un par maz, nezinot, cik svarīgs šim vienam cilvēkam bijis kaut vai tikai mirklis Dieva namā. Un vispār – ja nu ienācējs bija, pašiem nezinot, uzņemtais eņģelis?

"Kalendāra" filmēšanas baznīcā. Dievkalpojuma aina. Tiek sniegta instrukcija masu skatu dalībniekiem.

Atceros reizi, kad aizgājušās vasaras pašā sākumā manai ģimenei Dievjausi gadījās ierasties Baznīcas laukumā brīdī, kad dievnama durvju priekšā bija nostāties ap 30 cilvēku liels ceļotāju pulks no Rīgas kopā ar vietējo gidi. Kautrīgi iejautājāmies, vai grupa vēlētos arī ieiet baznīcā. Vēlējās gan, tāpēc meklējām atslēgu un slēdzām durvis vaļā. Viesi ar interesi apskatīja mūsu baznīcu un daudz ko iemūžināja, bet tas nebija viss – kad drīz neplānoti sākās negaiss, dievnams šiem cilvēkiem kļuva par drošu un svētīgu patvērumu. Uzvedusi ciemiņus arī nezinātajam grūti atrodamajā Lūgšanu vietā un vedinājusi

uzkāpt balkonā apskatīt ērģeles, laužīju galvu, kā vēl aizpildīt laiku, un sāku dziedāt vieniņo motīvu, kas tobrīd ienāca prātā: "Mana cerība, mana dziesma, mana gaisma, mans spēks..." Auditorija bija gana maza, lai baznīcas akustiku būtu iespējams baudīt visā tās krāšņumā, un klausītāji lūdza, lai dziedu vēl, līdz, lietum mitējoties, šķīrāmies ar sirsnīgiem apskāvieniem, laba vēlējumiem un runām par iespējām tikties atkal. Tik maz vajadzēja, lai būtu skaisti!

Pagājušajā ziemā un pēc tam arī šajā vasarā bijām viesmīlīgi, atbalstot Latvijas kino jomu, proti, mūsu dievnamā tika filmētas

vairākas ainas romāna "Kalendārs mani sauca" ekranizējumam. Ja reiz Andris Kalnozols, rakstot šo romānu, domājis tieši mūsu baznīcu, tai jābūt arī filmā! Un kāpēc gan lai baznīcas solos nesēdētu tieši mūsu draudzes ļaudis? Sēdēja, dziedāja un staigāja šurpu turpu, kā radošā komanda lika. Un kāpēc lai pie ērģelēm nebūtu tieši mūsu ērģelnieki? Bija un spēlēja vienu un to pašu melodiju vai visas dienas garumā. Jācer, ka filmēšanas grupai Talsu draudze vienmēr saistīsies ar viesmīlību!

Neliels pulciņš Talsu draudzes kalpotāju ir mēnešiem ilgi strādājis, lai kļūtu iespējams parādīt viesmīlību arī mūsu mācītājmuižā. Pēc gadiem ilgas, tā teikt, dīkstāves šogad muižu atkal mēzām un remontējām, tapa jaunas ekspozīcijas, un notika nebijuši pasākumi – piedalījāmies Mājas kafejnīcu dienās un paši pirmoreiz sarīkojām Rožu dienas. Ap 300 cilvēku šajos notikumos varēja baudīt mūsu viesmīlību. Ļoti liela daļa no viņiem Talsu mācītājmuižā bija pirmoreiz, bet devās prom, izsakot cerību, ka ne pēdējoreiz. Tad jau mums izdevās! Tad jau ir cerība, ka,

piedzīvojuši viesmīlību mācītājmuižā kā Baznīckalna "fililālē", viņi nebūsim mūs apciemot arī "galvenajā mītnē" baznīcā! "Talsu luterāņu draudze? Ā, tie jau ir tie viesmīlīgie cilvēki, kuri mums sarīkoja svētkus Talsu mācītājmuižā!" – būtu taču skaisti, ja cilvēki tā par mums runātu.

Viena lieta ir atvērt vai aizslēgt mācītājmuižas durvis, bet cita – turēties pretī kārdinājumam apjot ar žogu arī mācītājmuižas teritoriju. Neslēpšu, ka ir cilvēki, kuri uzstāj, ka ik uz stūra jāsaliek zīmes "Privātīpašums", papildinātas ar bargiem "nedrīkst". Sak, tev nebūs te staigāt, jo mums te naktsvijoļes zied! Bet kas Dieva acīs ir svarīgāks? Vai tad Dievs radīja naktsvijoļes, lai to tuvumā neviens nedrīkstētu ne soli spert? Un vai mēs drīkstam cilvēkiem aizliegt baudīt dabu, ko Dievs ir tik brīnišķīgi radījis un kas mācītājmuižas apkārtnē ir sevišķi skaista? Dabu, kuras krāšņums nav mūsu nopelns! Jā, dažs atgādinājums par privātīpašumu varētu noderēt, bet tad drīzāk līdz ar aicinājumu baudīt mūsu viesmīlību, kopā ar mums priecājosies par šo skaisto vietu un nebojājot to, ko Dievs ir radījis un kas mums ir dārgs. Lai šī vieta ir licība par Dieva izcilo gaumi un par to, cik dāsni Viņš cilvēkus apdāvina!

"Neaizmirstiet viesmīlību!" Bībeles lappuses turpina mudināt, labi zinot, ka viesmīlība no namatēviem un namatēm kaut ko prasa. Nav noliedzams, ka vieglāk ir nebūt viesmīlīgam, bet nav noliedzams arī tas, ka viesmīlība ir svētīgs apgrūtinājums. Lai esam tik viesmīlīgi pret citiem, cik lielu viesmīlību paši gribam piedzīvot! ●

Kad tuvojas negaiss, dievnams ir drošs patvērums!

Ilze un Ilva Zīnību dienā ikvienu baznīcēnu sagaidīja jau ārpusē pie dievnama durvīm!

Viesi sēdušies pie viena no trim saimes galdiem Mājas kafejnīcu dienā. Smaržo meijas, acis priecē ziedi, mājnieki ir smaidīgi, laipni un aizrautīgi.

Rožu dienas Talsu mācītājmuižā. Iespēja parunāties par puķēm, starp puķēm un caur puķēm.

Ceļotāji iepazīstas ar Lūgšanu kambari.

Gides pienākumus uzņemusies arī draudzes jaunākās paaudzes pārstāve Eleonora.

Igaunijā iznākusi grāmata par baznīcu vēsturi

Mācītājs Kristjans Luhametss 28. jūnijā prezentēja grāmatu “Baznīcu draudžu stāsti”, kas sniedz pārskatu par visu Igaunijā darbošos luterāņu draudžu vēsturi no kristietības ienākšanas līdz mūsdienām. 760 lappušu biezās grāmatas pamatā ir radio sērija, kas klausītājus sasniedza no 2020. gada 10. septembra līdz 2024. gada 2. maijam. Grāmatā iekļauti visu draudžu garīdznieku saraksti, kā arī prāvestu un bīskapu saraksti. Baznīcu fotogrāfijas uzņēmis Endels Apsalons. Kopumā grāmatā apkopoti 189 kopienu vēstures apskati, kas ilustrēti ar 688 fotogrāfijām.

Grāmatas izdošana atzīmē arī Reformācijas 500. gadadienu Igaunijā. Cerams, ka grāmata rosinās lasītāju interesi par savas dzimtās vietas pagātni, tagadni un nākotni un cītīgākie lasītāji turpinās pētīt vēsturi. ●

Ēģiptē paplašinās reliģiskā brīvība

Pēc vairāk nekā desmit gadiem kāda ēģiptiešu kristieša identitātes dokumentos ir labota reliģiskā piederība. Tas ir svarīgs solis reliģijas brīvībai valstī, kurā bieži tiek diskriminēti kristieši. Vairāk nekā desmit gadus Ēģiptes pilsonis Eliass cīnījās par to, lai viņa personas dokumentos tiktu ierakstīta viņa kristīgā ticība. Viņš ir koptu kristietis, kura reliģiskā piederība birokrātiskas kļūdas dēļ bija nepareizi norādīta oficiālajā dokumentā. Tur viņš bija nepareizi reģistrēts kā musulmanis.

Šai šķietami mazajai neprecizitātei bija tālejoša ietekme uz viņa dzīvi. Kļūdas dēļ Eliass nevarēja piedalīties kristīgās aktivitātēs, un viņa bērni nedrīkstēja apmeklēt kristīgās skolas. Neraugoties uz daudziem mēģinājumiem labot šo kļūdu, viņa pieteikumi gadiem ilgi tika ignorēti. Patiecoties starptautiskās juridiskās organizācijas *ADF International* atbalstam, Eliass spēja uzvarēt daudzus gadus ilgušajā cīņā. Šis izmaiņas iezīmē svarīgu soli uz lielāku reliģijas brīvību Ēģiptē. ●

Nozīmīgs atradums Jeruzalemē

Izraēlas arheologi, veicot izrakumus Dāvida pilsētas nacionālajā parkā Jeruzalemē, ir atklājuši 2700 gadu vecu zīmogu no Pirmā tempļa perioda. Zīmogā redzama spārnota figūra ar vertikāli izstieptu roku un atvērtu plaukstu. Šis attēlojums, ko spēcīgi ietekmējis neosīriešu stils, izceļ Asīrijas impērijas kultūras ietekmi uz reģionu. Attēla abās pusēs ir uzraksti senebreju rakstībā *LeYeho'ezer ben Hosh'ayahu*. Joēzers minēts Bībelē (1Lku 1:26) kā viens no ķēniņa Dāvida cīnītājiem: “Ēlkana, Jišija, Azareēls, Joēzers un Jašobeāms – korahieši.”

Izrakumu vadītāji Juvals Baruks un Navots Roms no Izraēlas Senlietu pārvaldes uzskata melnā akmens zīmogu par vienu no skaistākajiem, kas jebkad atrasti Jeruzalemē. “Spārnota cilvēka figūra raksturīgā neosīriešu stilā ir unikāla,” skaidroja Baruks. Zīmogs sniedz arī informāciju par tā laika sabiedrību. Pēc Baruha domām, atradums ir pretrunā ar pieņēmumu, ka lasīt un rakstīt prata tikai sabiedrības elite. Zīmogs norāda, ka lasīšanas un rakstīšanas pamatzināšanas, vismaz attiecībā uz uzņēmējdarbību, ir bijušas izplatītas daudz vairāk, nekā tika pieņemts iepriekš. ●

Katrs ceturtais latīņamerikānis ir kristietis

Ne visi kādreizējā katoļu kontinenta iedzīvotāji sevi uzskata par katoļiem. Saskaņā ar pētījumu, kurā kopumā tika aptaujāti gandrīz 10 000 cilvēku 16 Latīņamerikas valstīs, kontinenta iedzīvotājus var iedalīt trīs lielās grupās: katoļi, protestanti un ticīgie bez konfesijas. Tikai 36,2 % cilvēku Latīņamerikā sevi uzskata par katoļiem. 31 % uzskata, ka nepieder ne pie vienas konfesijas, bet 27,7 % sevi raksturo kā evaņģēliskus vai

protestantus. Valsts ar lielāko iedzīvotāju skaitu, kas uzskata sevi par protestantiem, ir Hondurasa ar 44,6 %, kam seko Nikaragva ar 39,7 procentiem. Kostarikā ir vairāk katoļu, bet arī protestantu skaits ir liels, un tas pats notiek Dominikānas Republikā. Rezultāti ir īpaši interesanti, ņemot vērā to, ka daudzi latīņamerikāņi pēdējos gados pametuši savas valstis un emigrējuši uz ASV vai Eiropu. Viņu ticībai nākotnē varētu būt spēcīga ietekme arī Eiropā un ASV. ●

Augusti kristiešu vajāšana Krievijā

Arvien vairāk pieaug kristiešu vajāšanas Krievijā un Krievijas okupētajās Ukrainas teritorijās, sasniedzot satraucošus apmērus. Cietuma sodi, spīdzināšana un slepkavības draud tiem, kas iestājas pret karu. Cilvēktiesību organizācija *Release International* brīdina, ka represijas pret kristiešiem kļūst arvien spēcīgākas un atsauc atmiņā tumšos padomju apspiestības laikus. Metodes ir dažādas, sākot no ieslodzījuma un spīdzināšanas līdz slepkavībai. Tā, piemēram, kristiešu sludinātājam Eduardam Čarovam draud tiesa par Ukrainas kara apšaubīšanu sociālajos tīklos. 2023. gada ierakstā Čarovs rakstīja: “Vai Jēzus Kristus dotos uz Ukrainu nogalināt?” Par šo vienkāršo, bet provokatīvo jautājumu Čarovam var tikt piespriests cietumsods līdz septiņiem gadiem vai naudas sods miljoniem dolāru apmērā. Čarovs, kurš kopā ar sievu vada bezpajumtnieku patversmi,

gaida spriedumu. “Jau esmu sakrāmējis koferi. Sieva tikmēr rūpēsies par mājām. Es turpināšu palīdzēt cilvēkiem cietumā. Visur ir cilvēki, kuriem nepieciešama palīdzība.” Krievijas okupētajās Ukrainas teritorijās apstākļi ir vēl drastiskāki. Tā *Release International* ziņo par protestanti Oļenu no Melitopolis, kura tiek turēta Doneckas cietumā par komentāriem lūgšanu sapulces laikā. Viņai draud cietumsods līdz desmit gadiem par “apzināti nepatiesas informācijas” izplatīšanu par Krievijas bruņotajiem spēkiem.

Krievijas okupētajos Ukrainas apgabalos ir aizliegtas reliģiskās grupas, tiek veikti reidi lūgšanu vietās un nolaupīti reliģiskie līderi. Īpaši satraucoši notikumi risinās Zaporīžjas reģionā, kur Krievijas varas iestādes aizliegus Ukrainas grieķu katoļu Baznīcu un slēgušas pareizticīgo baznīcas, Romas katoļu baznīcas un baptistu draudzes. ●

Dzirdēt Dieva Vārdu

Islāmistu biežs mērķis Burkinafaso ir mācītāji, jo viņi apdraud “Islāma valsts” izveidi. 2019. gadā islāmisti bija iecerējuši nogalināt mācītāju Pjēru Lasānu. Taču viņš aizbēga no islāmistiem un kopā ar ģimeni nokļuva drošībā. Tagad Pjērs rūpējas par daudzajiem bēgļiem Burkinafaso.

Mācītājs Pjērs Lasāns nostājas 80 cilvēku priekšā un uz nobružātas tāfeles izskaidro viņiem Jēzus Kristus evaņģēliju. Skatītāju vidū ir gan kristieši, gan musulmaņi. Aizbēgot no tā dēvētās “Islāma valsts” (IS) teroristiem, viņi visi ir atraduši patvērumu bijušajā pamatskolā, kas tagad ir iekšēji pārvietoto cilvēku nometne.

Pēdējos gados IS ir uzbrukusi daudzās vietās Burkinafaso. Arī musulmaņi ir ļoti cietuši no islāmistu rokās. Tāpēc viņi ir atvērti vēstij par Jēzu. “Agrāk musulmaņi negribēja tikties ar mums, bet tagad Evaņģēlijs sniedz viņiem atbalstu un cerību,” priedīgi stāsta Pjērs. Musulmaņi ir atvērti diskusijām par kristīgo ticību un vēlas uzticēties Jēzum.

Burkinafaso ir viena no nabadzīgākajām valstīm pasaulē un atrodas dziļā krīzē. Kopš militārā apvērsuma 2022. gadā ievērojami pasliktinājusies drošības situācija. Vairāk nekā divi miljoni cilvēku bēg no valstī notiekošās vardarbības. Jau astoņus gadus islāmistu grupējumi no kaimiņvalstīm Mali un Nigēras arvien biežāk iebrūk Burkinafaso. Viņi nogalina musulmaņus un kristiešus.

Arī Pjērs reiz bija ticīgs musulmanis, bet tad 1985. gadā saslīma viņa brālis. Pjēram toreiz bija 21 gads. Kad ārsti nevarēja palīdzēt, Pjērs un viņa brālis vērsās pie mācītāja. Pēc mācītāja aizlūgumiem par Pjēra brāli viņš tika dziedināts. Mācītājs arī veltīja laiku, lai iepazīstinātu brāļus ar stāstiem no Bībeles. Tie šokēja Pjēru. “No mācītāja dzirdējam stāstus par Jēzu, tie nebija tādi kā tie, kurus zinājām no Korāna,” atceras Pjērs. Stāsti atvēra Pjēram acis uz patiesību. Tajā pašā dienā viņš atdeva savu dzīvi Jēzum Kristum.

Prieka pilns Pjērs stāstīja citiem par savu jauno ticību Jēzum, savam Glābējam. Bet Pjērs saskārās gan ar savas ģimenes, gan visas ciema kopienas noraidījumu. Pjēra tēvs viņu un viņa sievu izlika no kopīgās mājas un piespieda pārcelties uz īpašumu, ko iedzīvotāji uzskatīja par nolādētu. “Viņi teica, ka mēs tur neizturēsim nedēļu,” saka Pjērs. Neilgi

pēc pārceļšanās uz jauno māju Pjērs un viņa sieva saslīma. Daudzi cilvēki uzskatīja, ka tas ir garīgs uzbrukums. Pjērs gavēja un lūdza Dievam iejaukties. Pēc divām nedēļām viņš redzēja divus sapņus, kas sniedza iedrošinājumu, ka viņš ir uz pareizā ceļa. Drīz pēc tam viņi abi ar sievu atveseļojās. Daudzi cilvēki ciemā bija pārsteigti, tāpēc klausījās Pjēra sludināšanā.

Turpmākajos gados Pjērs strādāja dažādos darbus Burkinafaso un Kamerūnā. Bet arvien vairāk viņš juta Dieva aicinājumu kļūt par mācītāju. 2001. gadā viņš nolēma apmeklēt teoloģiskās apmācības skolu. Pabeidzis apmācību, Pjērs atgriezās dzimtajā ciematā kā ordinēts mācītājs, lai sludinātu cilvēkiem Evaņģēliju. Daži no viņiem bija gatavi uzklaut Labo vēsti. Nākamajos gados Pjērs nodibināja piecas draudzes Burkinafaso. Viņš uzticīgi kalpoja sabiedrībai līdz dienai, kad teroristi uzbruka viņa ciemam.

2019. gada maijā islāmistu kaujinieki vispirms uzbruka kaimiņu ciemam. Viņi nogalināja mācītāju un četrus diakonus. Divas dienas vēlāk četrdesmit smagi bruņoti vīri iebruka Pjēra ciemā, meklējot viņu. Draugs nekavējoties piezvanīja Pjēram, lai viņu brīdinātu. “Viņš man teica: “Viņi vēlas tevi nogalināt”,” atceras Pjērs. Pjēra sieva, kas gatavoja ēst, visu pameta un kopā ar vīru ieskrēja tuvējā mežā. No turienes viņi vēroja, kā kaujinieki viņus meklē. “Tā kā viņi mājā nevarēja mūs atrast, tie devās pie mūsu kaimiņiem un nogalināja divus vīriešus,” stāsta Pjērs.

Pjērs ar sievu sasauca savus astoņus bērnus, kuri bija ganos, un nokļuva drošībā. Islāmisti uzbruka desmitiem ciemu un piespieda vairāk nekā 60 000 cilvēku pamest savas mājas. Bēgot no teroristiem, cilvēki atstāja ražu, mājlopus un visu iedzīvi. Daudzi no viņiem aizbēga netālu no Burkinafaso galvaspilsētas Vagadugu. “Mēs nevarējām neko paņemt līdzī, ne pārtiku, ne apģērbu. Mēs bijām traumēti un vairākus mēnešus pēc tam nevarējām gulēt,” atceras Pjērs.

Pārvietotos kristiešus uzņēma draudzes. Izmantojot pašpalīdzības projektus, tika apmācīti vairāk nekā 140 pārvietotie mācītāji, tostarp Pjērs. Piemēram, viņi iemācījās audzēt un tirgot vistas. Pēc šiem kursiem mācītāji iesākumam saņēma dāvanā dažus cāļus, lai izveidotu nelielu audzētavu un tādējādi

tiktu pie ienākumu avota. Tas palīdzēja daudziem mācītājiem kļūt finansiāli neatkarīgiem un turpināt kalpošanu.

Pēc mēnešiem ilgiem meklējumiem Pjērs ar ģimeni atrada mitekli aptuveni 100 kilometrus uz ziemeļiem no Vagadugu, kurā viņi dzīvo kopā ar aptuveni 20 citiem pārvietotajiem cilvēkiem. Pjērs var finansēt savu kalpošanu, audzējot mājputnus. Viņš sludina bēgļiem pilsētā. “Cilvēkiem nav, ko darīt, tāpēc viņi vēlas dzirdēt vārdus no Bībeles. Un tad daudzi no viņiem atdod savu dzīvi Jēzum,” stāsta Pjērs.

Pat savās jaunajās mājās, kur ir samērā droši, Pjēra dažkārt sastopas ar kareivīgiem islāmistiem. “Pirms trim dienām mēs devāmies uz ciemu evaņģelizēt. Kad atgriezāmies, nokļuvām apšaudē starp teroristiem un militārpersonām,” stāsta Pjērs.

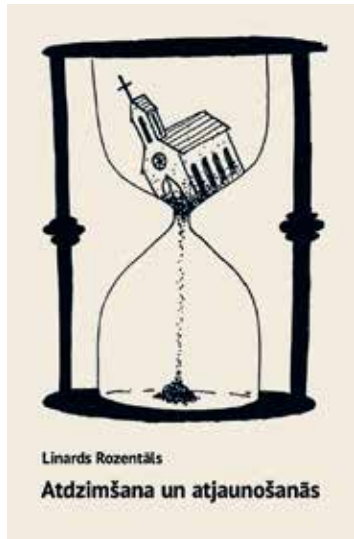
Pjērs un pārējie brāļi un māsas spēja izbēgt no apšaudes. Taču Pjērs zina, ka pat šādas situācijas viņam netraucē evaņģelizēt. Viņš apzinās, ka Dievs viņam ir devis šo uzdevumu. Un tas notika šādi: pirms viņam 2019. gada maijā nācās bēgt no mājām, Pjērs redzēja sapni. Sapnis lika saprast, ka, lai gan viņš varētu saskarties ar lielu pretestību, viņš nepazudīs. Sapnis, atceras Pjērs, beidzās ar pavēli: “Jums jāturpina kalpot!”

Un tā mācītājs Pjērs Lasāns turpina skaidrot Evaņģēliju pārvietotajiem iedzīvotājiem, izmantojot nobružāto tāfeli. Viņš dara visu iespējamo, lai vadītu viņus pie patiesības atziņas. ●

No Stimme der Martyrer tulkojusi Ingrida Briede
Avots: <https://verfolgte-christen.org>

“Atdzimšana un atjaunošanās” – iznākusi grāmata par Baznīcas pagātņi, tagadni un nākotni

Latvijas Universitātes bibliotēkā 24. septembrī atvēra **Linarda Rozentāla** monogrāfiju par Baznīcas un draudžu potenciālu sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai 21. gadsimtā – grāmatu “Atdzimšana un atjaunošanās”.

Pie lasītājiem ir nonākusi monogrāfija, kurā luteriskās Baznīcas nesenā vēsture savienota ar tagadni un nākotni. Tās autors ir Dr. theol. Linards Rozentāls, Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes docents un ilggadējs mācītājs Rīgas Luterā draudzē Torņakalnā. Grāmata izdota LU Akadēmiskajā apgādā.

Grāmatā pētīta kustības “Atdzimšana un atjaunošanās” veidotā Baznīcas reformas programma un tās īstenošana (1984–1990) un meklētas atbildes uz jautājumiem, vai un kā Baznīcu kopumā glābt, nosargāt, reformēt, attīstīt šodien. Grāmata sniedz nākotnes vīziju, to papildinot ar daudziem iespējamiem draudzes un Baznīcas modeļiem, eksperimentējot, izmēģinot, pārbaudot. Pētījuma vēstījums – nekas nav akmenī kalts, un nekas nav uz visiem laikiem pilnībā pabeigts, ne pasaule, ne cilvēks, ne Baznīca. Pašreizējā Baznīcas forma un kristietības saturs ir pakļauts erozijas procesam – līdzās jaunām, dzīvotspējīgām Baznīcas un kristietības for-

mām un saturam ir jālaujas arī atvadām no tā, kas vairs nespēj kalpot Evaņģēlija komunikācijai tā, lai to piedzīvotu visvairāk cilvēku vislabākā iespējamā veidā. Grāmata būs noderīga visiem, kas vēlas domāt par nākotni, ņemot vērā vēsturi, un interesējas par garīgiem jautājumiem visplašākajā nozīmē.

Monogrāfija izstrādāta pēcdoktorantūras pētniecības projekta “Panākumspēja sabiedrības ilgtspējīgai un integrālai attīstībai kustības “Atdzimšana un atjaunošanās” gadījuma kontekstā” (projekta līguma Nr. 1.1.1.2./VIAA/3/19/498), finansējuma kods SN-ES-S344N-ZR-N-010.

Grāmatu iespējams iegādāties LU Akadēmiskajā apgādā <https://gramatas.lu.lv/> un Latvijas grāmatnīcās un grāmatu interneta veikalos. ●

Informāciju sagatavoja Evija Kalinka, Rīgas Luterā draudzes komunikācijas speciāliste, un Ginta Ieva Bikše, LU Humanitāro zinātņu fakultātes sabiedrisko attiecību speciāliste zinātnes jomā

Ieskats grāmatā “Atdzimšana un atjaunošanās”

“Mēs esam paaudze, kuras uzdevums ir veicināt jauna, dzīvīguma pilna kristietības veida tapšanu un savā pašu dzīvē to pārbaudīt.”

(Mariona Kistenmahere, vācu teoloģe un autore)

Ja vēlamies kaut ko pateikt par nākotni, tad vienīgais, kā to varam, – ņemot vērā vēsturi. Katrs, kas runā par nākotni, līdzinās ātrvilcienā pretēji braukšanas virzienam sēdošam pasažierim, kurš vēro ainavas, kas traucas tam garām. Mēs esam ar muguru pret nākotni, kas joprojām nav zināma, taču nojaušam, ka tieši aizmirsto vēsturisko notikumu drupās ir atrodama kāda cerība.

Atdzimšanas un atjaunošanās jēdzienam, aizgūtam no viena īsa teikuma Bībelē, mūsu valsts un sabiedrības, kā arī Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas jaunākajā vēsturē ir īpašs skanējums. Ar šādu nosaukumu ir zinā-

ma luterāņu mācītāju kustība (1987–1989), kas padomju režīma beigu posmā Latvijā iestājās par reliģijas un Baznīcas brīvību, pret režīma manipulācijām ar Baznīcu un tās bezierunu pakļaušanos padomju varas iestādēm, par sabiedrības atveseļošanos un transformāciju un kas redzēja kristietības neatsveramo potenciālu šo pārmaiņu īstenošanā. Lai arī ne visi tās mērķi tika sasniegti un uzdevumi īstenoti, kustība “Atdzimšana un atjaunošanās” panāca padomju laikā izveidotās un padomju varas iestāžu akceptētās Baznīcas vadības pilnīgu maiņu 1989. gada aprīlī un kopā ar citiem pilsoniski aktīviem Austrumeiropas sociālistisko valstu Baznīcu pārstāvjiem uzņēmās politisko atbildību un piedalījās politisko sistēmu maiņā un režīmu sabrukumā. Laikā, kad luterāņu Baznīcas kā institūcijas oficiālie pārstāvji arvien vairāk zaudēja ticamību sabiedrībā un arī pašā Baznīcā, kustība padarīja Baznīcu ticamu, un

tā sāka apzināties savu lomu un uzdevumu sabiedrības transformācijā. No Baznīcas, kas orientēta uz redukciju, tā kļuva par Baznīcu, kas orientējas uz reformāciju. Šajā grāmatā ir izstāstīts, kā kustības radītais impulss transformēja padomju laika noslēgumā pamirušo luterāņu Baznīcu no marginālas un sabiedrībā nerelevantas kopienas par vienu no galvenajiem Latvijas Trešās atmodas aktoriem un dzinējspēkiem, par kuru radās interese lielai sabiedrības daļai, kas ar to saistīja savas ilgas un cerības uz citādu dzīvi.

Patlaban, pēc vairāk nekā 30 gadiem, ilgās pēc atdzimšanas un atjaunošanās kristīgajā Baznīcā ir visaptverošas, globālas, neatvairāmas – ilgi briedušām pārmaiņām vairs alternatīvu nav. Baznīca mainīsies vai... Nē, nevis uzreiz mirs, bet vairs nespēs būt tā, kam tai jābūt, nespēs nest iedvesmu, mieru, dziedināšanu un ticību dzīvei, nespēs dot drosmi dzīvot pēc iespējas lielākam skaitam

cilvēku. Baznīcas un draudzes nemaz nevar izdzīvot savu aicinājumu un jēgu, ja ik pa brīdim, ik pa laikmetam pašas nedodas miršanas un augšāmcelšanās pieredzē.

Stāsts par kustību “Atdzimšana un atjaunošanās” bija stāsts par to, kā Baznīca varētu kļūt labāka, atvērtāka, nozīmīgāka gan padomju režīma beigu posmā, gan arī jaunās pēcpadomju sabiedrības un sistēmas veidošanās procesā. Kā īsā pasākā šis stāsts mikrolīmenī izspēlē tās pašas drāmas, kas vērojamas uz lielo vēsturisko pārmaiņu skatuves. “Vecā” Baznīca nesaprata savu laiku, nemācēja iztulkot sava laika zīmes, neticēja, ka dzimst jauna pasaule, ka mostas jauna sabiedrība un rodas kaut kas tāds, kas pastāvēs vismaz vairākus gadu desmitus. “Vecajai” Baznīcai bija spēcīga imunitāte pret pārmaiņām, ko tā pati nemaz neapzinājās, jo nesaprata, ka atrodas “laikā starp pasaulēm”, kā vēstī šis patiesi skaistais rakstnieka, pedagoga un futūrista Zaharija Šteina radītais jēdziens un tēls. Līdz ar to “vecās” Baznīcas struktūras kalpo tikai sev, savai izdzīvošanai, izmisīgiem un veltīgiem mēģinājumiem uzturēt dzīvību “vecajā pasaulē”, neļaujot nākt pasaulē tam, kas neatvairāmi, neapturami dzimst, – bet dzemdības nevar apturēt, ja tās sākušās. Ja Baznīca dzīvo neticībā dzimšanai, jaunas pasaules piedzimšanai, tad ir arī neiespējami saskatīt atdzimšanas un atjaunošanās iespējas, jo tās nav redzamas, lūkojoties cauri ierastajai prizmai.

Draudzes un Baznīcas potenciāls sabiedrības ilgtspējai, manuprāt, slēpjas tās pievērstībā savstarpējai kopībai, attiecībām, kalpošanai cits citam. Draudze kā telpa, kurā modernie, hiperindividuālie indivīdi apgūs jaunās sadarbības un kopābūšanas prasmes un tās internalizēs. Draudze pēc savas būtības ir vieta, kurā cilvēkiem jāpieredz, ka viņi ir vienoti cits ar citu, – tāds arī bija apustuļa Pāvila ideāls. Apustulis Pāvils teica, ka draudze ir Kristus miesa. Šodien to var izteikt nedaudz citos vārdos – draudzes uzdevums ir būt sociālam mīlestības organismam, kas darbojas kā

alternatīva pastāvošajai sabiedriskajai iekārtai, līdzīgi kā agrīnajā kristietībā.

Vai šajā globālajā mācīšanās un cilvēces attīstības uzdevumā Baznīca attīstīs savu vietējo draudžu pārklājumu vai notiks vietējo draudžu reģionalizācija un robežas starp tām kļūs izplūdušākas, vai draudze veidosies kā daļa no visiem kopīgās sociālās telpas, vai no vietējām draudzēm veidosies baznīcas un draudžu vietas, milzumliela dažādība Evaņģēlija komunikācijā visās iedomājamās un neiedomājamās vietās (institūcijās, draudžu namos, universitātēs, skolās, slimnīcās, kafejnīcās un lielveikalos), vai arī līdzās vietējai draudzēm veidosies daudzveidīgas un fleksīblas draudzes formas, kas vadīsies no cilvēku dzīves tēmām un kontekstiem mājās, pludmalēs, klosteros, kultūras namos un citur kā

Apustulis Pāvils teica, ka draudze ir Kristus miesa. Šodien to var izteikt nedaudz citos vārdos – draudzes uzdevums ir būt sociālam mīlestības organismam, kas darbojas kā alternatīva pastāvošajai sabiedriskajai iekārtai, līdzīgi kā agrīnajā kristietībā.

jaunas sociālās kopības telpas, vai radīsies visu pastāvošo un vēl tikai topošo integrēt sevī spējīgas integrālas draudzes – kā tieši un kas no tā, kas patlaban rodas, paliks nākotnē, to mēs nezinām. Vai draudzes saglabāsies patlaban mums pazīstamajos veidos vai multiplicēsies “ēlijas nami” un “integrālie izglītības institūti”, “izmēģinājumu telpas” un “elizejas”, “centri cilvēka izaugsmei”

un neformālas ekumeniskas atvērtās baznīcas, klusuma telpas un “lūžņas stacijas” – mēs to nezinām, tajā visā mēs atrodamies tikai pašā sākumā.

Kāda konkrēti izskatīsies Baznīca nākotnē, lielas skaidrības nav. Situācija ir līdzīga tai, kad esi aizmirsis ceļojuma kofera atslēgas kodu. Var mēģināt iedomāties, kāds tas varētu būt, sākot no dzimšanas dienas datuma vai telefonnumura pēdējiem cipariem, vai arī sistēmātiski pielāgot visas iespējamās ciparu kombinācijas. Jebkurā gadījumā runa ir par pamēģināšanu un neziņu, kura no

Modris Plāte, LELB mācītājs emeritus

Esam laikā “starp pasaulēm”, liminālajā (slietšķa) telpā. Baznīcas dzīvotspēja nu ir atkarīga no “pastāvēs, kas pārvērtīsies”.

Vai ir iespējams salīdzināt latviešu luterāņu Baznīcas kustību “Atdzimšana un atjaunošanās” ar dažviet tik izplatīto liberāli progresīvo kristietību? Ar gadsimtiem ilgi veidotā Baznīcas tēla izsīkumu?

Dr. Linardam Rozentālam ir izdevies radīt megaprojektu, pēc būtības savienojot divus jautājumu lokus: 1) neseno vēsturi – kustības “Atdzimšana un atjaunošanās” izstrādāto Baznīcas reformu programmu un tās īstenošanu (1984–1990); 2) tagadni. Kā glābt (nosargāt, reformēt, attīstīt) Baznīcu kopumā (autors pievēršas luterāņu un katoļu konfesijai).

Rosinošs darbs. Izcils. Autors dod nākotnes vīziju, to papildinot un piepildot ar daudziem iespējamiem draudzes un Baznīcas modeļiem. Eksperimentēt, izmēģināt, pārbaudīt. Inovācija un eksnovācija. Nekas nav uz mūžiem akmenī iekalts. Nekas nav pilnībā pabeigts uz visiem laikiem. Ne pasaule, ne Baznīca, ne cilvēks.

Mēs mācāmies sadzīvot – un tas būs ilgstošs – ar vēl neatbildētiem jautājumiem. ●

kombinācijām derēs. To var uzzināt, tikai tās pārbaudot. Eksperimentēt, pārbaudīt, lietas vienmēr aplūkot no jauna, citādi sajaukt krāsas vai citādi sarakstīt notis – tā ir ierasta prakse daudzās jomās, ne tikai mākslā. Arī dzīvē mēs arvien lietojam šo izmēģināšanas konceptu – gan dzīvesvietas izvēlē, gan profesionāli, gan arī attiecībās. Pati dzīve ir kā liels eksperiments, mēs atrodamies meklējamos, un tas, kas ir meklētājs, nekad nezina, ko viņš atradis. Stingri, iepriekš noteikti dzīves paraugi, autoritāšu vai ģimenes noteikti virzieni, kuros mums dzīvē jādodas, – tas pieder pagātnei. Mēs esam meklētāji, mēs izmēģinām, kas der mūsu eksistencei un kas neder. Nav vairs nekas “pabeigts”, “uz visiem laikiem iegūts”. Doties šādā procesā Baznīcai un draudzēm ir neparasti un neierasti, nav priekšrakstu, kā tam vajadzētu notikt. Līdz ar to arī tas, par ko domājam mēs – kādai Baznīcai ir jāizskatās –, nav kaut kas, ko varētu saprast un tad uz visiem laikiem nolikt malā, bet tā būs vienmēr klātesoša tēma, dzīves mods, dzīves pamatievirze. ●

“Merķeļa vasaras” notikšana

Šogad 230 gadu jubileju svin Katlakalna baznīca, ko savulaik projektēja un cēla arhitekts Kristofers Hāberlands. Pirms desmit gadiem draudze baznīcu restaurēja no pamatiem līdz krustam baznīcas jumta kupolā, bet šovasar baznīcas svētku dievkalpojumā, uzrunājot draudzi, arhibīskaps Jānis Vanags novēlēja, lai skaisti restaurētā baznīcā pulcētu arvien kuplāku draudzi. Un Katlakalna draudze cenšas darboties, lai īstenotu arhibīskapa novēlējumu.

Stāsta dalībnieki: Agris Sutra (no kreisās), Arvīds Platpers un Guntis Gailītis.

Anita Freiberga,
foto no Katlakalna draudzes arhīva

“Viss mainās, viss plūst, bet Latvija turpina savu gaitu un kļūst stiprāka un gudrāka – ja vien mēs par piemēru ņemam pagātnes mācības un izcilības, kas mūs kā vaduguns ir vedušas cauri gadsimtiem un notikumiem. Svarīgi ir celt godā tos, kuri bijuši pirmie, kuri runāja un domāja par latviešiem,” tā koncertstāsta “Merķelis. Latvieši. Mēs” noslēgumā teica Rīgas Latviešu biedrības priekšsēdētājs Guntis Gailītis. Ar šo pasākumu 14. septembrī Dzejas dienās noslēdzās Katlakalna draudzes veidots kultūrvides “Paradīzes dārzs” šīs vasaras projekts “Merķeļa vasara”. Ja kāds jautātu, kāpēc Merķeļa vasara Katlakalnā, atbilde būtu ļoti vienkārša – Garlībam Helvigam Merķelim šogad atzīmējam 255 gadu jubileju. Kāpēc Katlakalnā? Tāpēc, ka Merķelis aptuveni četrdesmit gadus te dzīvoja, bija Depkina muižas īpašnieks un Katlakalna draudzes loceklis, kurš tieši Katlakalna baznīcā sagaidīja ziņu par dzimtbūšanas atcelšanas, par ko

Arhibīskaps Jānis Vanags sveic Katlakalna draudzi.

bija cīnījies visu savu apzināto mūžu. Visbeidzot, Merķelis apbedīts Katlakalna kapos, kur 1869. gadā pateicībā par visu, ko viņš darījis latviešu labā, Rīgas Latviešu biedrība Merķeļa kapavietā uzlika varenu pieminekli.

Šī bija otrā kultūrvides projekta “Paradīzes dārzs” vasara, ko izdzīvoja pati Katlakalna draudze un piedāvāja to piedzīvot arī draugiem

un viesiem. Šovasar, turpinot garīgos meklējumus, pievērsāmies stāstam par Merķeli, viņa laiku, latviešiem un katru no mums.

Jūnijā kultūrvīdē “Paradīzes dārzs” tika atklāta Merķelim veltīta izstāde, kurā Merķeļa atziņas savienojās kopīgā stāstā ar mākslinieku Ināras Garklāvas, Andas Poikānes, Maijas Arvenas un Arņa Miltiņa ilustrācijām.

Pasākuma “Merķelis. Latvieši. Mēs” dalībnieki Garlība Merķeļa atdusas vietā Katlakalna kapos.

Ar improvizētu Baltijas ceļu iesākās koncertstāsts.

Visas vasaras garumā baznīcā varēja apskatīt Ķekavas novadpētniecības muzeja Merķelim un Katlakalnam veltītu izstādi, bet vasaras koncertu sērijā baznīcā izskanēja senās mūzikas ansambļa “Ludus”, projekta “Labums” un ērģelnieces Laimas Ziemeles koncerti.

Aizraujošas bija sarunas “Praviešu klubā”, izzinot, kā Garlība Merķeļa laiks iezīmējās mūsdienās, pieminot Katlakalna baznīcas draudzes ilggadējo mācītāju profesoru Robertu Emīlu Feldmani, kad atmiņās dalījās profesors Andris Priede, Dr. theol. Guntis Kalme, mācītāji Agris Sutra un Andris Krauliņš, kā arī draudzes locekļi – Katlakalna draudzes pērminderis Igors Martinelli un ilggadējais draudzes priekšnieks Pēteris Eriņš, kuri pieredzējuši profesora kalpošanas laiku Katlakalnā, notika arī diskusijas par mums pašiem – kādi esam, kā rīkojamies un kādas vēstures mācības vajadzētu zināt, lai, mācoties no vēstures kļūdām, nepieļaujam tās atkal un atkal.

Īpašs notikums bija “Merķeļa vasaras” noslēguma pasākums. “Milzīgs paldies Merķelim veltītā pasākuma idejas autoriem, māksliniekiem izpildītājiem, organizatoriem par brīnišķīgo sestdienas vakara baudījumu

Katlakalna draudzes dārzā. Jutos pacilāta.” “Tas bija lieliski un no sirds! Garlībam Merķelim tas būtu patīcis. Tā tik uz priekšu!” Tādas vārdus pasākuma idejas autoriem un koncertstāsta realizētājiem veltīja skatītāji. Un stāstītāju šoreiz tiešām bija krietni liels pulks: Rīgas Latviešu biedrības jauktais koris un koris “Austrums” diriģenta Ārija Šķepasta vadībā, Rīgas Latviešu biedrības priekšsēdētājs Guntis Gailītis, fonda “Viegli” priekšsēdētāja Žanete Grende, mūziķi Arnis Stepinš, Jānis Miltiņš un Laima Miltiņa-Rode, komponiste un dziesminiece Lauma Kazaka, diriģents Arvīds Platpers, Doles-Ķekavas draudzes mācītājs, prāvests Arnis Eltermanis, Rīgas Kristus draudzes mācītājs Agris Sutra, aktrise Maija Arvena, draugi un draudzes locekļi Anda, Simona, Inese, Dzintars, Edvīns, Māris, Roberts, Kārlis, Toms Mārtiņš un draudzes mācītājs Andris Krauliņš, bet atbalstītājos bija Rīgas Latviešu biedrība, Ķekavas novada pašvaldība, Ķekavas novadpētniecības muzejs, Doles-Ķekavas draudze, Katlakalna Tautas nams, Katlakalna bibliotēka, apvienība “Dzejas dienas” un “Solfeg.io dzejas, mūzikas un mākslas platforma”.

Izstāde baznīcas dārzā.

Priesteris Andris Priede profesoru Robertu Feldmani pieminot.

Senās mūzikas ansambļa “Ludus” koncerts baznīcā.

“Esmu pateicīgs visiem projekta dalībniekiem par aizrautību un radošo garu, tā bija mīlestība, ko izstarojāt un dāvājat cits citam un klausītājiem! Gandarījums šoreiz būtu pareizais vārds, tā bija notikšana,” saka pasākuma režisors, komponists un dziesminieks Arnis Miltiņš.

Rakstot stāstu “Merķelis. Latvieši. Mēs”, pētīju Merķeļa dzīvi un darbus, arī laikus un cilvēkus, kas ietekmēja mūsu tautas un valsts veidošanos. Ielūkojoties divu gadsimtu senā pagātnē, izgaismojās atziņa, ka laiki un laikmeti mainās, bet katra cilvēka personīgo atbildību un godaprātu neviens nav atcēlis. “Vai tu izdarīji?” tā savulaik jautāja profesors Roberts Feldmanis. Kad koncertuzvedums ar Latvijas himnu “Dievs, svētī Latviju!” bija izskanējis, pirms aplausu vētras draudzes nama pagalmā valdīja svētīgs klusums. Un šajā klusumā vienojās stāsta autori, stāstnieki, dziedātāji un klausītāji. Reizēm klusums var būt tik vienojošs, stiprinošs un dziedinošs. Un šajā klusumā prātā nāca profesora Feldmaņa vārds: “Dievs tevi mīl, un tā ir visa tava brīvība!”

Ko domā kalns par bizbizzmārīti?

Oktobra nogalē klajā nāks rakstnieces **levas Samauskas** dzejoļu krājums bērniem “Ko domā kalns par bizbizzmārīti?”. Lai iepazīstinātu lasītājus ar jauno grāmatu, uz Īsu sarunu aicinājām gan tās autori levu, gan ilustratori **Santu Martu Smoļaku**.

Santa Marta Smoļaka

Ieva Samauska

leva, tev ir izdotas daudzas bērnu grāmatas, tomēr šī, šķiet, ir atšķirīga – tajā apkopoti dzejoļi runā par Dievu, Jēzu, Svēto Garu un priecīgiem un skumīgiem dzīves brīžiem, kurus tu kā autore izdzīvo kopā ar Debesu Tēti. Kā tu nonāci līdz šai grāmatai, kāpēc tev bija svarīgi apkopot tieši šāda satura dzejoļus?

Runājot par bērnu dzejoļu grāmatām, visbiežāk pie manis ierodas pirmais dzejoļis, un drīz jūtu – un tā notiek –, ka tam seko nākamais, kuram ķēdītē pievienojas pārējie. Tā, pašai par pārsteigumu, top grāmata. Bet šie dzejoļi ieradās nu jau pirms 15 un vairāk gadiem (tāpēc tas ir gan fakts, gan reizē brīnums, ka šī grāmata tagad iznāk – tā es to redzu un arī praktiski piedzīvoju!). Vairs neateros, kurš dzejolis bija pats pirmais, bet pēc principa – līdzīgais piesaista līdzīgo – atnāca arī pārējie. Manuprāt, atnāk tas, par ko dzejnieks domā, ko vēlas (kā tāda antena) uztvert. Kam iekšēji ir gatavs. Psalmos esam aicināti slavēt Kungu – visi, kam dvaša. Varbūt šis ir viens no veidiem, kā es to daru.

Grāmatas dzejoļos nokļuvuši arī vairāki Bībeles varoņi. Kurš tev pašai ir īpaši tuvs tēls, kas tevi ir iedvesmojis?

Protams, visa Bībele un tās tēli ir iedvesmojoši: Estere, Dāvids (arī kā dzejnieks un

vārdu meistars), Kālebs un Jozuā, Habakuks... Bieži esmu pieķērusi sevi uzkavējamies, piemēram, pie Daniēla stāsta. Mani īpaši fascinē 6. nodaļas 23. pants, kurā stāstīts, kā Daniēlu izvilka no lauvas bedres “bez mazā kā ievainojuma, jo viņš bija pilnīgi uzticējies savam Dievam”. Tieši Daniēls kalpoja kā iedvesmas avots arī manai pavisam nesen uzrakstītajai grāmatai bērniem “Šūpuļdziesma sliktajai čūscai”, kura savu izdevēju vēl meklē.

Pārfāzējot grāmatas nosaukumu, varētu jautāt: “Ko domā Dievs par mani?” Kāda būtu tava atbilde?

Cenšos to saklausīt un sadzirdētajam noticēt. Katrā ziņā Viņa domas ir nesalīdzināmas ar manējām, gluži, kā tas sacīts Jesajas 55. nodaļas 8. pantā. Bet tieši Viņa domas (kas ir ļoti personiskas) man palīdz dzīvot katru dienu un mirkli.

Patiešām, katrā dzejolī jūtama Dieva klātbūtne – arī tajos, kuros Viņš netiek nosaukts vārdā. Kā tu saglabā atvērtu sirdi pret Viņu?

Mēģinot darīt to, uz ko Viņš mūs pats savā vārdā aicina, – lūdzot, runājot ar Viņu un ticībā tuvojoties Viņam, izkratot savu sirdi, slavējot, gaidot un ilgojoties pēc Viņa klātbūtnes un tās apliecinājumiem.

Un ko tu dari brīžos, kad Dievu vairs nedzirdi, kad šķiet, Viņš ilgi klusē?

Ticu, ka Dievs klusē kādā konkrētā lietā, bet ne pavisam. Proti, arī klusējot kādā konkrētā situācijā, Viņš joprojām ar mums sarunājas. Viņš taču runā tik daudzos veidos! Jautājums, vai es saklausu, sadzirdu, ieklausos. Es cenšos. Mācos arī nepazaudēt cerību. Viņš var klusēt, bet cerība paliek.

Kādu tu iztēlojies savu jaunās grāmatas lasītāju? Kam tā būs aizraujoša?

Tā ir ģimene, kuru mīlā Santa uzzīmējusi bildēs, vecāki un bērni, kuri tic un zina, ka viņu pamats ir dzīvais, trīsvienīgais Dievs, kurš ir visās lietās uzticams un uz kuru var paļauties. Vecākiem, kuri māca to saviem bērniem. Un arī šo bērnu draugiem, kuri varbūt nav par Dievu dzirdējuši, bet ir ieinteresēti, jo Dievs patiesi ļoti pārsteidz. Un vēl tai X personai, kuru es pat nepazīstu un par kuru man nav ne jausmas, bet kuru toties pazīst un grib uzrunāt Dievs.

Kurš dzejolis tev pašai ir nozīmīgākais šajā krājumā?

Varbūt minēšu pašu pēdējo dzejoli grāmatā – “Vislielākais prieks”. Tas stāsta par tukšo kapu un nāvi, kura tāpēc jūtas pagalam vīlusies. Šis ir svarīgākais notikums visas cilvēces un katra cilvēka dzīvē. Tāpēc arī tāds prieks. Jautājums, kurā pusē kapam es palikšu.

Santa, kādā vecumā tu saprati, ka tev patīk zīmēt un darboties ar krāsām?

Man tas ir patīcis vienmēr. Jau bērnudarzā mani aizrāva gan radošie darbi, gan krāsotajās lapas. Arī mājās daudz zīmēju, krāsoju. Šajā vasarā, esot bērnības mājās Cēsīs, sēžot uz terases un zīmējot, atcerējos, ka bērnībā tieši tajā pašā vietā bija smiltis un es tajās zīmēju ar koka zariņiem.

Kur tu apguvi ilustratores prasmes?

Mans ceļš mākslā sākās jau mazotnē – vispirms dažādos radošajos pulciņos, tad Cēsu Mākslas skolā. Vēlāk mācījies Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolā, pēc tam studēju Bībeles mākslas un ikonogrāfiju Eiropas Kristīgajā akadēmijā. Tur apguvu klasiskos mākslas priekšmetus un ikonu glezniecību, arī kaligrāfiju.

Kādā tehnikā top tavas ilustrācijas?

Man patīk, ka mākslas pasaule ir tik plaša un ir tik daudz materiālu, ar kuriem darboties. Lietoju dažādas tehnikas. Piemēram, šis

Ko domā kalns par bizbizzmārīti?

Ko domā kalns par bizbizzmārīti?

Vai to, cik maza ir un vārīga?

Ka neveiklāka vēl par spāri/spārīti?

Ka paies gads, līdz pārlidos kalnam pāri?

Kā palīdzēt, kad paslīd un lejā krīt?

Kur bija viņa vakar, kur būs rīt?

Un – cik skaists ir tāds maziņš kukainītis?

Vai vispār domā kalns par bizbizzmārīti?

Un ko par mani domā Dievs,

kad Viņa acis slīd man pāri?

Vai Dievs par mani domā arī –

tāpat kā kalns par bizbizzmārīti?

Vislielākais prieks

Vislielākais no visiem priekiem prieks:

ir uzvarēta nāve!

Tā nespēcīga, atbruņota, vīlusies

pie tukšā kapa stāv.

Tur Jēzus bija likts –

mocītais un krustā sistais,

nu augšāmcēlies Viņš

kā Dieva Dēls visīstais.

Ir tukšs nu kaps

kā negulējis tur neviens,

un nāve tajā

izraudāties lien.

Lūgšana pirms miega

Paldies Tev, Tēt, par visu šo dienu,

ko ļāvi man dzīvot ar prieku.

Kaut nevaru tai lentīti apsiet,

ne pielikt zīmētu kartīti klāt,

ticu – no Tevis tā dāvināta.

Paldies, ka esam veseli visi

(ja neskaita ceļgalu manu,

bet tas tāpēc, ka skrēju pārāk ātri),

ka mūs ikkatru kā aitiņu gani.

Un tiešām, paldies, ka es varu paskriet

tik ātri, pa smiltīm un gliemežvākiem,

garām saulrieta jūrai mirdzoši sārtai –

kaut līdz pašai pasaules malai –

ka Tu it visur pasargā mani!

Bet tagad lai visi labie eņģeļi

nenolaiž no mums savas acis

un stāv apkārt ciešā lokā

kā draudzīga, sargājoša roka.

Ap mani, ap brāli, tēti un mammu,

ap sunīti, kaziņām, kaķi,

ap pelēm alā, krūmā gulošu zaķi.

Pat ap katru tārpiņu, kukainīti,

tāpat ap vulkānu, ledāju augstu

lai šonakt eņģeļi tur savu plaukstu.

grāmatas ilustrācijas tapa planšetē, lai gan sākumā biju iecerējusi tās zīmēt uz papīra jauktā tehnikā. Man patīk dažādība – šobrīd, pēc diezgan ilgas darbošanās ar planšeti, manas domas ir pārņemtas ar to, ko es varētu izdarīt ar krāsām, zīmuliem. Lietoju gan akrila krāsas, gan ūdenskrāsas – visvairāk izmantoju tepat Latvijā izgatavotās *DeepDeepLight* ūdenskrāsas. Tās ir izcilas krāsas, kuras radījušas lieliskas mākslinieces.

Kā veidojās sadarbība ar levu?

Mūsu iepazīšanās notika nejauši. Bija oktobris, ārkārtīgi skaista rudens svētdiena, un pēc dievkalpojuma nolēmu vēl pastaigāties kādā Rīgas parkā. Pēkšņi pamanīju levu. Lai gan parasti es neuzsāku sarunu ar nepazīstamu cilvēku, toreiz nevarēju laist garām iespēju aprunāties ar viņu par grāmatu tapšanu, kas mani ļoti interesēja. Sarunā dalījās, ka viens no maniem sapņiem ir kādreiz ilustrēt kādu bērnu grāmatu. Ieva to sadzirdēja un atcerējās. Toreiz viņa uzdāvināja man savu grāmatu “Visvisādas vēlēšanās” un iedrošināja, ka vajag vēlēties un ticēt. Tas bija pirms sešiem gadiem.

Kā tapa šīs grāmatas tēli?

Lasot dzejoļus, man diezgan ātri bija skaidrs, ka vēlos, lai galvenie varoņi ir ģimene, kas diendienā dzīvo Dieva klātbūtnē un mīlestībā. Iedvesmu deva tieši levas rakstītais, jo tekstos jau parādās galvenie tēli – mamma, tētis, māsa un mazais brālītis.

Kas ilustrāciju radīšanas laikā tev sagādāja lielāko prieku, kas šķita visgrūtāk?

Mans lielākais prieks bija būt līdzdalīgai grāmatas tapšanas procesā. Tā bija iespēja piepildīt senilgotu sapni, par ko esmu ļoti pateicīga. Visgrūtākais bija pabeigt grāmatu, kad bija palicis tikai mazliet, bet tas mazliet nāca tik grūti.

Visbeidzot, kurš dzejolis šajā krājumā uzrunāja tevi visvairāk?

Visi dzejoļi šajā krājumā ir tik īpaši. Manuprāt, tie pieskarsies ne tikai bērnu, bet arī pieaugušo sirdīm. Piemēram, dzejolis “Ko domā kalns par bizbizzmārīti?”. Šajā vienā teikumā es sajūtu gan Dieva varenību, gan mīlestību un iejūtību pret mums, cilvēkiem, un katru mazāko radību. ●

Ievu un Santu izjautāja Maiga Veilande no izdevniecības “Libri Style”

Drēzdenē tiekas Saksijas un Latvijas māsu draudžu pārstāvji

Andreass Taše, autora foto

Saksijas evaņģēliski luteriskā reģionālā Baznīca katru gadu rudens sākumā aicina uz tikšanos, kurā domu apmaiņā satiekas draudžu pārstāvji, kuras uztur partnerību ar kādu Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas draudzi. Dažas no šīm partnerībām pastāv jau 30 gadus. Šā gada tikšanās notika 21. septembrī Drēzdenes-Rēnicas draudzē. Tā bija pirmā tikšanās, uz kuru bija uzaicināta Saksijas reģionālās draudzes biroja jaunā ekumenisko attiecību konsultante Helēna Radiša. Ielūgumam uz tikšanos kopumā piekrita 27 cilvēki, tostarp desmit no Latvijas. Forumu pieredzes apmaiņai izmantoja arī draudzes ar ļoti aktīvu Lietuvas partnerību. Sanāksmes tēma bija Morāvijas Baznīcas (hernhūtiešu jeb Brāļu draudžu) vēsture un šodienā Latvijā. Galveno runu par šo tēmu teica Dr. theol. Guntis Kalme no Rīgas, no LELB Lutera Akadēmijas. Savā prezentācijā viņš atzinīgi novērtēja 1729. gadā aizsāktu hernhūtiešu evaņģelizācijas darbu toreizējā Livonijā, Kurzemē un Igaunijā, kas sākotnēji izraisīja dievbijības uzplaukumu šajā reģionā un drīz vien – izglītības revolūciju, kurai līdz šim nav bijušas līdzīgas. Galu galā tā noveda pie tautas atmodas, bez kuras nav iedomājama Latvijas Republikas dibināšana 1918. gadā.

Ik gadu esam pārsteigti, kad atklājas, cik apņēmīgi darbam ir bijuši kādreizējo 17 Saksijas māsu draudžu grupu dalībnieki,

Dr. Guntis Kalme Drēzdenē uzstājās ar referātu "Hernhūtieši Latvijā".

no kuriem desmit aktīvi darbojas arī šodien. Neskatoties uz lielo attālumu – no Saksijas vidus līdz Latvijas vidum ir 1400 kilometri! –, notiek ikgadēji braucieni turp un atpakaļ, kas kalpo, lai apmainītu un pārvadātu preces, kas nepieciešamas Latvijā, vai kas tur sagādā prieku un veicina kopienas veidošanu. Reizēm Saksijas partnerības grupu dalībnieki sniedz atbalstu arī amatniecības nozarei Latvijā vai Lietuvā. Dažās partnerībās spriedi un lūgšanu apmaiņa notiek reizi gadā, tas tiek veikts attālināti vai personīgu tikšanos laikā. Gandrīz visās partnerattiecībās

personīgā draudzība gadu gaitā ir pieaugusi un tiek uzturēta regulāri. Šoreiz Vilšdorfas-Rēnicas draudze, kas sadarbojas ar Neretas kopienu pašos Latvijas dienvidos, ieteica dāvināt kuponus, kurus var izpirkt Latvijas aptiekās, jo medikamentu iegāde Latvijā nav veselības apdrošināšanas pamatpakalpojums. Tāpēc maznodrošinātajiem iedzīvotājiem ir problēmas ar izrakstīto medikamentu iegādi. Kopumā dzīve Latvijā (ja neskaita vienkāršus pārtikas produktus) ir ievērojami dārgāka nekā Vācijā, un tas, neskatoties uz cilvēku ievērojami zemākiem ienākumiem.

Katru gadu iesaistīto sirdis sasilda personīga un garīga sadraudzība ar cilvēkiem no Latvijas. Tā kā šoreiz no Latvijas uz Saksiju atbrauca pat mikroautobuss ar Neretas partnerības grupas dalībniekiem, dienu pēc "oficiālās" partnerattiecību tikšanās nesen modernizētajā Rēnicas baznīcā notika divu stundu ģimeņu dievkalpojums ar vēlajām brokastīm. 120 cilvēki, tostarp bērni, apmaiņās idejām par aizraujošo jautājumu: "Kurš cilvēks/notikums atstājis pēdas tavā dzīvē?" Sarunas notika angļu vai krievu valodā, visvarīgāko tulkoja tulks, kurš bija atceļojis no Latvijas.

Aicinu draudzes iesaistīties māsu draudžu kustībā, jo lieliskas un aizkustinošas lietas ar latviešiem var piedzīvot katru gadu! Īpaši aicinām iesaistīties gados jaunus cilvēkus. ●

Drēzdenē-Vilšdorfā, 2024. gada 23. septembrī

Par ko esi pateicīgs?

Ivars Jēkabsons, mācītājs

Vai tas nav apbrīnojami, ka Dievs dāvina žēlastību visiem – tev, man un ikvienam? Kā Jēzus teica: "Viņš liek savai saulei uzlēkt pār ļauniem un labiem un liek lietum līt pār taisniem un netaisniem." (Mt 5:45) Lai kāds es būtu, tas nemaina sauli, lietu un pat Dievu. Dievs ir un paliek svēts, taisns, visspēcīgs, visu zinošs un žēlsirdīgs. Bet cilvēks ir tas, kurš mainās, – aug labajā vai arī krīt ļaunumā. Tas liek citiem priecāties vai ciest un arī pašam sev. Pēc cilvēka grēkākrišanas, kad zeme tika nolādēta un cilvēkam kļuva grūtāk dzīvot, Dievs tomēr turpina mūs mīlēt un sola glābt un gādāt. Pēc lielajiem plūdiem Noas dienās Dievs sacīja savā sirdī: "Es turpmāk vairs nenolādēšu zemi cilvēka dēļ, jo cilvēka sirds tieksmes ir ļaunas no mazām dienām, un Es arī turpmāk vairs neiznīcināšu visu dzīvo, kā Es to esmu darījis. Kamēr būs dienas virs zemes, nemītēsies sēšana un pļaušana, aukstums un

karstums, vasara un ziema, diena un nakts." (1Moz 8:21–22) Šī Dieva svētība ir cerība mums, ka daba turpinās dot mums visu, kas nepieciešams izdzīvošanai, neatkarīgi no mūsu kļūdām. Bet mūsu aicinājums ir mācīties atbildību pret Dievu un uzņemties rūpes par radību, rūpēties par vidi un dzīvot līdzsvarā ar to.

Pļaujas svētki oktobra sākumā aicina pateikties Dievam par ražu un apzināties, cik ļoti esam atkarīgi no Dieva par savu eksistenci. Vai tu arī ikdienā esi pateicīgs Dievam par visu un par dienišķo maizi? Luters, reformācijas aizsācējs, Mazajā katehismā māca būt pateicīgu sirdi un to, ka dienišķā maize nav tikai ēdiens, bet viss, kas dzīvē nepieciešams. Kad "Mūsu Tēvs" lūgšanā mēs sakām: "Mūsu dienišķo maizi dod mums šodien", tad Lutera skaidro: Dievs gan dod dienišķo maizi visiem arī bez mūsu lūgšanas, pat ļauniem cilvēkiem. Bet mēs lūdzam šinī lūgšanā, lai Viņš mums to māca atzīt un ar pateicību saņemt... Kas tad ir dienišķā maize? – Lutera jautā. Viss,

kas nepieciešams miesas uzturēšanai un vajadzībām: ēdiens, dzēriens, apģērbs, apavi, māja, sēta, lauki, lopi, nauda, manta, labs laulāts draugs, labi bērni, laba saime, labi un uzticīgi vadītāji, laba valdība, labs laiks, miers, veselība, kārtīga dzīve, gods, labi draugi, uzticami kaimiņi un tā joprojām.

Lūk, aicinājums un atbildība, ko Baznīcas gads māca oktobrī – pateicība par visu Dievam un aicinājums ieraudzīt, ka Dieva žēlastība ir vienmēr, to nevar ne nopirkt, ne pārdot, kā vien ticībā ar atvērtu sirdi saņemt, ticībā, kas Jēzū Kristū piedod visus grēkus, izglābj dvēseli un ļauj iemantot debesis. Vai tas nav apbrīnojami, ka Dievs dāvina šo žēlastību visiem – tev, man un ikvienam? Satver to un dzīvo to Dieva Vārdā, lūgšanā, draudzē!

- Izlasi vēlreiz Lutera skaidrojumu par dienišķo maizi!
- Kā viņš to izsacīja toreiz? Un kā tu to izteiktu šodien?
- Par ko pateicīgs esi tu?
- Par ko tu gribētu aizlūgt? ●

Ābrahams

1 Izlasi 1. Mozus grāmatas 12. nodaļu no 1. līdz 7. pantam!

2 Atbilde uz jautājumiem!

- Cik gadu ir Ābramam, kad viņš atstāj tēva mājas un dodas svešumā?
- Ko Dievs apsola Ābramam par paklausību?

● Kas gāja līdzī Ābramam?

● Kā sauc ozolus, pie kuriem Ābrams uzceļ altāri?

3 Padomā, vai tu esi paklausīgs Dievam!

Sagatavojusi Rīgas 1. Kristīgās pamatskolas direktore Iveta

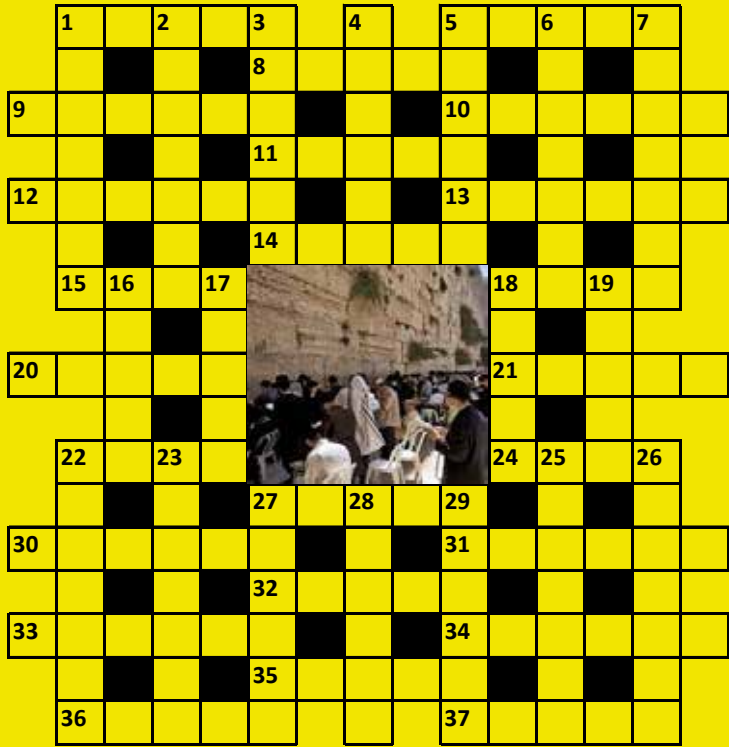
Horizontāli: 1. Reliģijā – augstākā būtne, kas valda pār pasauli. 5. Agris ... – mācītājs Rīgas Kristus draudzē. 8. Lēnāk brauksi, ... tiksi. 9. Jēzus Kristus ciešanas un nāve. 10. Cilvēki, kas pārvar jutekliskās tieksmes un atsakās no dzīves labumiem, lai sasniegtu kādu reliģisku ideālu. 11. ... mūris Jeruzalemē (attēlā). 12. Garšvielu maisījums, raksturīgs Kaukāza virtuvei. 13. Vecāki un viņu bērni, kas dzīvo kopā. 14. Aizdegšim ... Mirušo piemiņas dienā. 15. Skali, ar grūtībām elpo. 18. Dievs ..., Dievs Dēls un Dievs Svētais Gars. 20. Gundars ... – mācītājs Rīgas Misiones draudzē. 21. ... akmens Jēkabpilī, Brodu karjera ūdenskrātuvē – otrs lielākais akmens Latvijā. 22. Ciems Dienvidkurzemes novadā, kurā atrodas Sakaslejas evaņģēliski luteriskā baznīca. 24. Mazciems Ventspils novada Ziru pagastā. 27. Bībelē Israēla vadonis, kas tos aizveda no Ēģiptes gūsta. 30. Atlaide no preces cenas par labu pircējam, ja samaksa izdarīta skaidrā naudā vai pirms termiņa. 31. Bezšūnu dzīvības forma, kas vairojas tikai dzīvā šūnā un var izraisīt dažādas slimības. 32. Skarbi, asi, arī nikni. 33. ... jeb Babilona – sena pilsēta pie Eifratas, kuras iedzīvotājus Dievs sodīja par to, ka tie gribēja celt torni līdz debesīm. 34. Bībelē valdnieka Kserksa I sieva, kas izglāba ebrejus no iznīcināšanas Persijā. 35. ... jūra, kas atrodas starp Indonēzijas salām. 36. Helena – Spartas valdnieka Menelaja ..., kuras dēļ izcēlās Trojas karš. 37. Grauzdētas maizes šķēle.

Vertikāli: 1. Ticīgo kopa, kas apmeklē konkrēto dievnamu. 2. Antīkajā mitoloģijā vieta, kur pēc nāves mūžīgā svētlaimē laiku vada dievu izredzētie. 3. Bīkšu daļas, kas aptver kājas. 4. Liepājas teātra aktrise Anda ... (dz. 1949). 5. Skaudīgi cilvēki. 6. Indiāņu vadonis ..., kurš kritīs cīņā pret ASV teritorijas paplašināšanos uz indiāņu zemju rēķina (1768–1813). 7. Iekārtas radioviļņu izstarošanai un uztveršanai. 16. Baltu tautu mitoloģijā laimes un likteņa dieviete. 17. Grieķu alfabēta pēdējais burts. 18. Auglības un vīnkopības dieva Dionīsa (grieķu mitoloģijā) zizlis – ar efejas un vīnogulāju lapām apvīta nūja, kuras galā uzsprauts pīnijas čiekurs. 19. Hinduisma svētās grāmatas, vissenākie indiešu literatūras teksti. 22. Ar reliģisku rituālu saistīts. 23. Paaugstinājums sprediķošanai baznīcā. 25. Katru rītu. 26. Augstākā garīdznieka patriarha vietvaldis aizrobežu diecēzēs. 27. Musulmaņu publisko lūgšanu vieta. 28. Sešspārnu eņģelis, kas debesu hierarhijā atrodas uz augstākās pakāpes. 29. Mest.

Kristības kopā ar eņģeļiem... Neparastu fotogrāfiju saņēmām no mācītāja Guntara Agates Paegļa, kurā iemūžinātas kristības LELB Cēsaines draudzē. Vai lektori Andrejs un Normunds arī jums atgādina eņģeļus, kuri asistē šo notikumu? (Ceram, ka arī tipogrāfijas drukā varēs redzēt mirdzoši baltos tēlus altārī!)

Krustvārdu mīkla

Mīklas autors – Gunārs Ziedkalns

Atbildes augusta (Nr. 2005) numura krustvārdu mīklai
Horizontāli: 1. Pietā. 5. Harisma. 9. Bonza. 10. Ērgle. 11. Mantija. 12. Laurs. 13. Ieris. 14. Kabala. 17. Auss. 20. INRI. 21. Lūgt. 22. Ifas. 25. Baraba. 29. Marta. 30. Omega. 31. Andrejs. 32. Sājas. 33. Ienāk. 34. Ateisms. 35. Orska.
Vertikāli: 1. Prēmija. 2. Engures. 3. Ābels. 4. Ingus. 5. Hams. 6. Ranka. 7. Spīka. 8. Amata. 15. Briti. 16. Lurda. 18. Uzūra. 19. Sutra. 23. Fūrijas. 24. Skausts. 25. Beata. 26. Rīdze. 27. Bieds. 28. Velns. 29. Maskā.

Lūgums palīdzēt atjaunot Smiltenes mācītāja mājokli

Ir liela nepieciešamība pēc palīdzības un iesaistes Smiltenes evaņģēliski luteriskās draudzes mācītāja mājas atjaunošanā. Māja ir ļoti sliktā stāvoklī, un tai ir vajadzīgs remonts, lai tajā pēc iespējas ātrāk varētu ievākties jaunais mācītājs ar sievu un trim bērniem. Mācītāja dzīvošana draudzes tuvumā ļaus viņam kļūt pieejamākam draudzei un atvieglos mācītāja kalpošanu. No sirds lūdzam jūsu atbalstu un ziedojumus!

Draudzes rekvizīti: Smiltenes evaņģēliski luteriskā draudze LV69UNLA0016000700523
Mērķis: Mācītāja mājas remontam

Lūdzu, palīdziet!

INĀJUMI • SLUDINĀJUMI • SLUDINĀJUMI

LEAF MUKALAS DARBNICAS
LELB JAUNIESU CENTRS

MUZIKĀLĀS NODARBĪBAS
LELB JAUNIESU CENTRĀ!

VĒLIES IEMĀCĪTIES SPĒLĒT KĀDU INSTRUMENTU, VAI DZIEDĀT?

- KLAVIERSPĒLE
- ĢITĀRSPĒLE
- VOKĀLĀ DZIEDĀŠANA
- UKULEĻU SPĒLE
- BUNCU SPĒLE

NĀC UN PIEVIENOJIES MŪZIKAS NODARBĪBĀM!

NODARBĪBAS PAREDZĒTAS JAUNIESIEM NO 10 - 19 GADIEM!
LEAF MUZIKĀLĀS NODARBĪBAS - LELB JAUNIESU CENTRĀ
(MĀRSTĀĻU IELĀ 10)

INFO - 29237927
muzika@leafgrupa.lv
https://ej.uz/leafmuzika

Ielūdzam uz studentu Alfū!

Studentu Alfa ir vieta, kur runāt par lielajiem dzīves jautājumiem. Kāda ir dzīves jēga? Kur es eju ar savu dzīvi? Vai Dievs ir? Kāds Viņš ir? Tās būs 10 nedēļas kopīgā ceļojumā, meklējot atbildes uz šiem jautājumiem.

Tiekamies **trešdienās**, sākot ar **25. septembri**, LELB Jauniešu centrā Rīgā, Mārstaļu ielā 10. Kurss notiks **no plkst. 18.30 līdz 20.30**.

Vakara gaitā būs iespēja baudīt siltu zupu un nelielas uzkodas. Visi dalībnieki būs sadalīti mazākās grupiņās, lai varam efektīvāk pārrunāt dzirdēto un dalīties savās domās.

Ja ir kādi jautājumi, droši raksti uz e-pastu: lksb@lksb.lv.

Kalendārs "Latvijas luterāņu dievnamī 2025"

Fotogrāfiju autors – Uldis Muzikants. Kalendārs A4 formātā ar spirāli būs nopērkams veikalos "Ihtis" un "Amnis", kā arī pie izdevējas Ingridas Briedes, tālr. 26163210. <https://gramataslimbazi.mozello.lv/>

Vēlies ielikt reklāmu
"Svētdienas Rītā"?
Par cenu – vienosimies!
Raksti uz e-pastu: svetdienasrits@lelb.lv!

Nākamais "Svētdienas Rīta" numurs iznāks 2024. gada 30. oktobrī!

BĪBELES LASTJUMI

- Kungs, dod man šo ūdeni, lai man vairs ne-slāptu un man vairs nebūtu jānāk šurp smelti! (Jņ 4:15)
- 2.10. Est 6:1–14; Apd 19:1–10; Lk 4:1–13
 - 3.10. Est 7:1–10; Apd 19:11–20; Lk 4:14–30
 - 4.10. Est 8:1–8, 15–17; Apd 19:21–41; Lk 4:31–37
 - 5.10. Est 9:1–32; Apd 20:1–16; Lk 4:38–44
 - 6.10. Jes 51:9–16; Ef 5:15–21; Jņ 4:47–54
 - 7.10. Hoz 2:2–15; Apd 20:17–38; Lk 5:1–11
 - 8.10. Hoz 2:16–23; Apd 21:1–14; Lk 5:12–26
 - 9.10. Hoz 3:1–5; Apd 21:15–26; Lk 5:27–39
 - 10.10. Hoz 4:1–10; Apd 21:27–36; Lk 6:1–11
 - 11.10. Hoz 4:11–19; Apd 21:37–22:16; Lk 6:12–26
 - 12.10. Hoz 5:1–7; Apd 22:17–29; Lk 6:27–38
 - 13.10. 2Sam 12:1–10, 13–14; Ef 6:10–17; Mt 18:23–35
 - 14.10. Hoz 6:7–7:7; Apd 22:30–23:11; Lk 6:39–49
 - 15.10. Hoz 7:8–16; Apd 23:12–24; Lk 7:1–17
 - 16.10. Hoz 8:1–14; Apd 23:23–35; Lk 7:18–35
 - 17.10. Hoz 9:1–9; Apd 24:1–23; Lk 7:36–50
 - 18.10. Hoz 9:10–17; Apd 24:24–25:12; Lk 8:1–15
 - 19.10. Hoz 10:1–15; Apd 25:13–27; Lk 8:16–25
 - 20.10. Hoz 11:1–11; 1Kor 4:9–16; Mt 15:21–28
 - 21.10. Hoz 11:12–12:1; Apd 26:1–23; Lk 8:26–39
 - 22.10. Hoz 12:2–14; Apd 26:24–27:8; Lk 8:40–56
 - 23.10. Hoz 13:1–3; Apd 27:9–26; Lk 9:1–17
 - 24.10. Hoz 13:4–8; Apd 27:27–44; Lk 9:18–27
 - 25.10. Hoz 13:9–16; Apd 28:1–16; Lk 9:28–36
 - 26.10. Hoz 14:1–9; Apd 28:17–31; Lk 9:37–50
 - 27.10. Jņ 19:23–27; Flp 3:17–21; Mt 9:18–26
 - 28.10. Mih 2:1–13; Atkl 7:1–8; Lk 9:51–62
 - 29.10. Mih 3:1–8; Atkl 7:9–17; Lk 10:1–16
 - 30.10. Mih 3:9–4:5; Atkl 8:1–13; Lk 10:17–24
 - 31.10. Mih 5:1–4, 10–15; Atkl 9:1–12; Lk 10:25–37
 - 1.11. Mih 6:1–8; Atkl 9:13–21; Lk 10:38–42
 - 2.11. Mih 7:1–7; Atkl 10:1–11; Lk 11:1–13

Turpinām ziedojumu vākšanu žurnāla izdošanai!
Ziedojumus lūdzam pārskaitīt: SIA IHTIS, Reģ. nr. 40003417337
SEB banka Vecrīgas filiāle, kods: UNLALV2X
Konta nr: LV33UNLA0001900469704 ar norādi – Žurnāla "Svētdienas Rīts" izdošanai.
PATEICAMIES PAR JŪSU ATBALSTU!

"Kunga žēlastība nebeidzas,

"Kunga

žēlastība

nebeidzas, nav gala viņa

žēlsirdība, tās ir jaunas ik rītu

Liela ir tava uzticība!"

(Rdz 3:22-23)

"Kunga žēlastība

nebeidzas, nav gala viņa

žēlsirdība, tās ir jaunas ik

rītu. Liela ir tava

uzticība!"

(Rdz 3:22-23)

nav gala viņa žēlsirdība,

tās ir jaunas

ik rītu,

Liela ir

tava uzticība!"

(Rdz 3:22-23)

"Kunga žēlastība

nebeidzas, nav

gala viņa

žēlsirdība,

tās ir jaunas

ik rītu, Liela ir

tava uzticība!"

(Rdz 3:22-23)